

Krispyn, testateur en gelegateerde

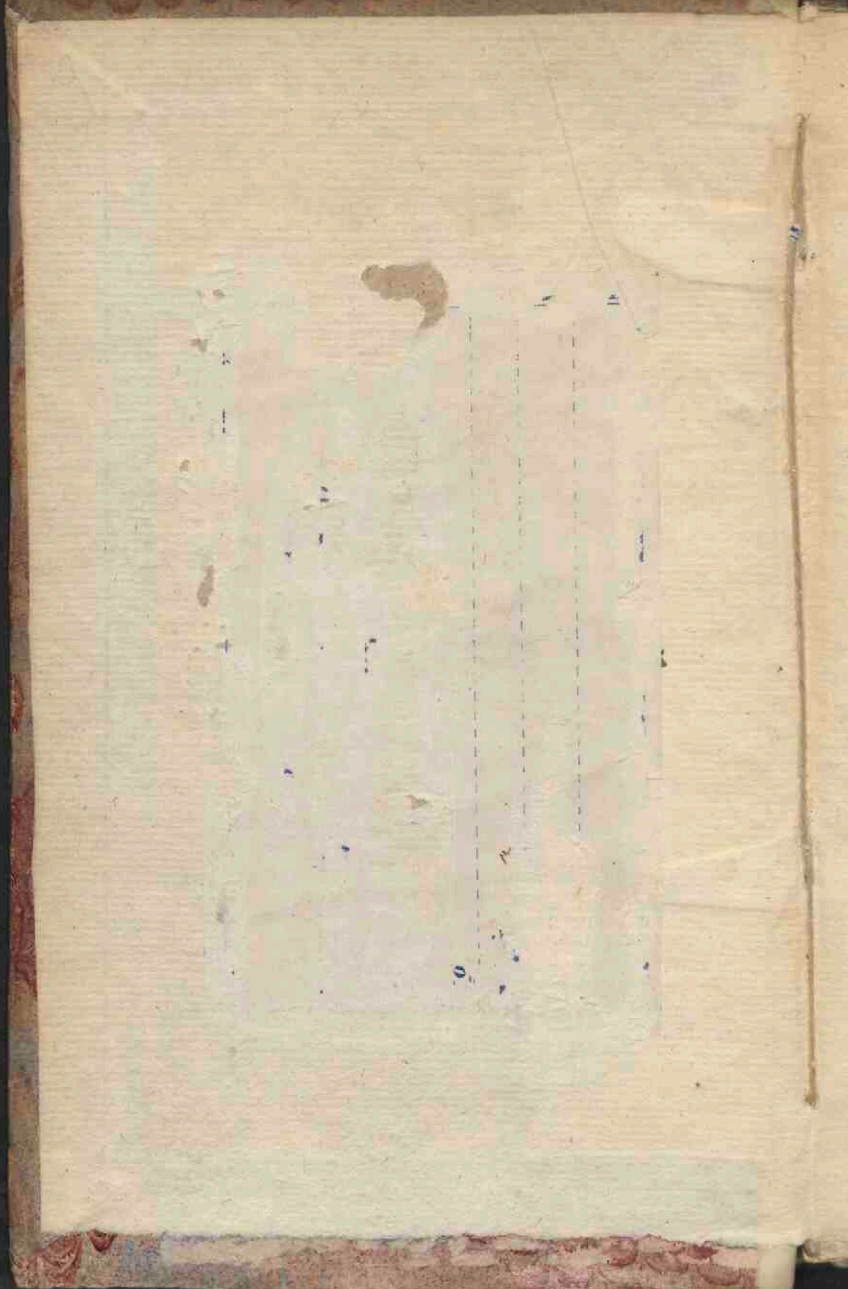
<https://hdl.handle.net/1874/367678>

J. de Winkel
471

Tooneelstukken

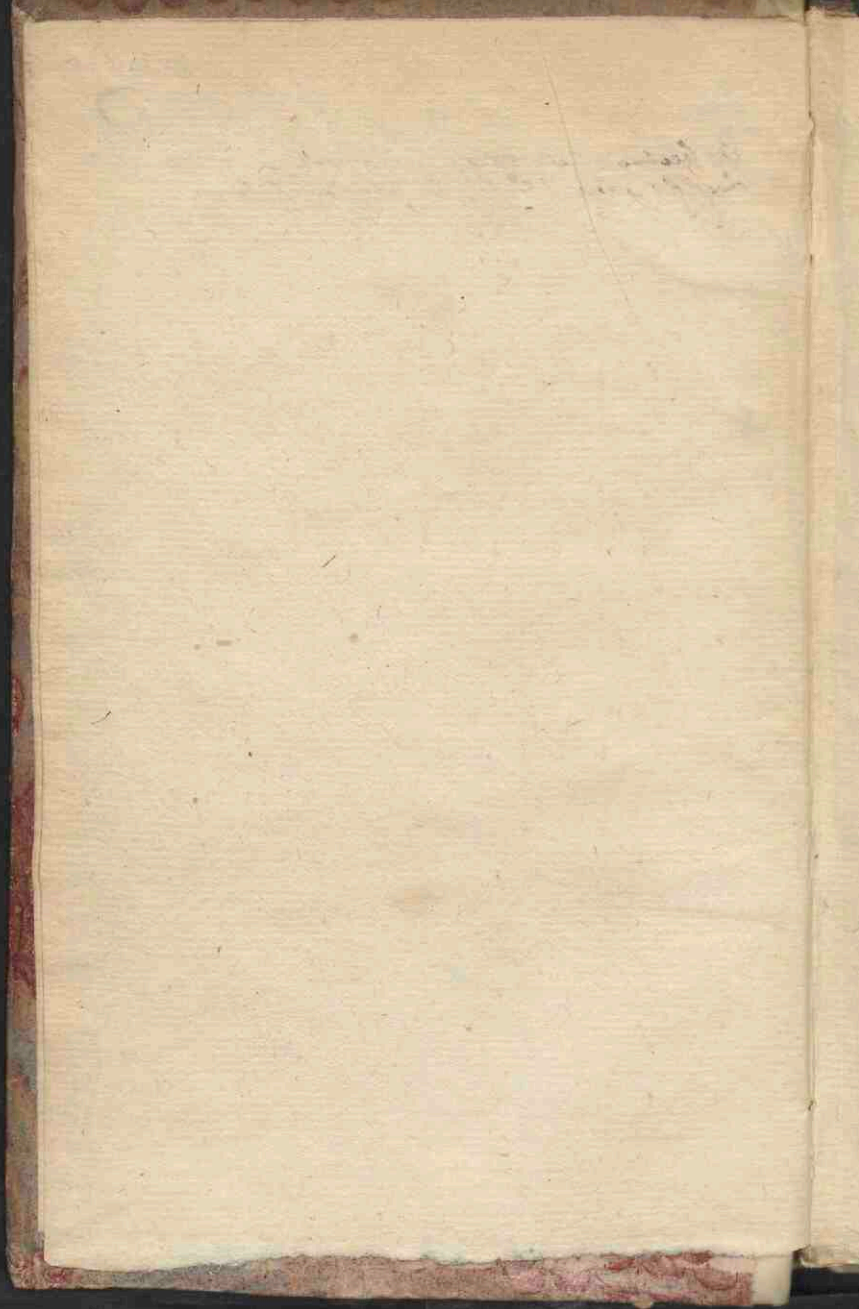
Te WINKEL

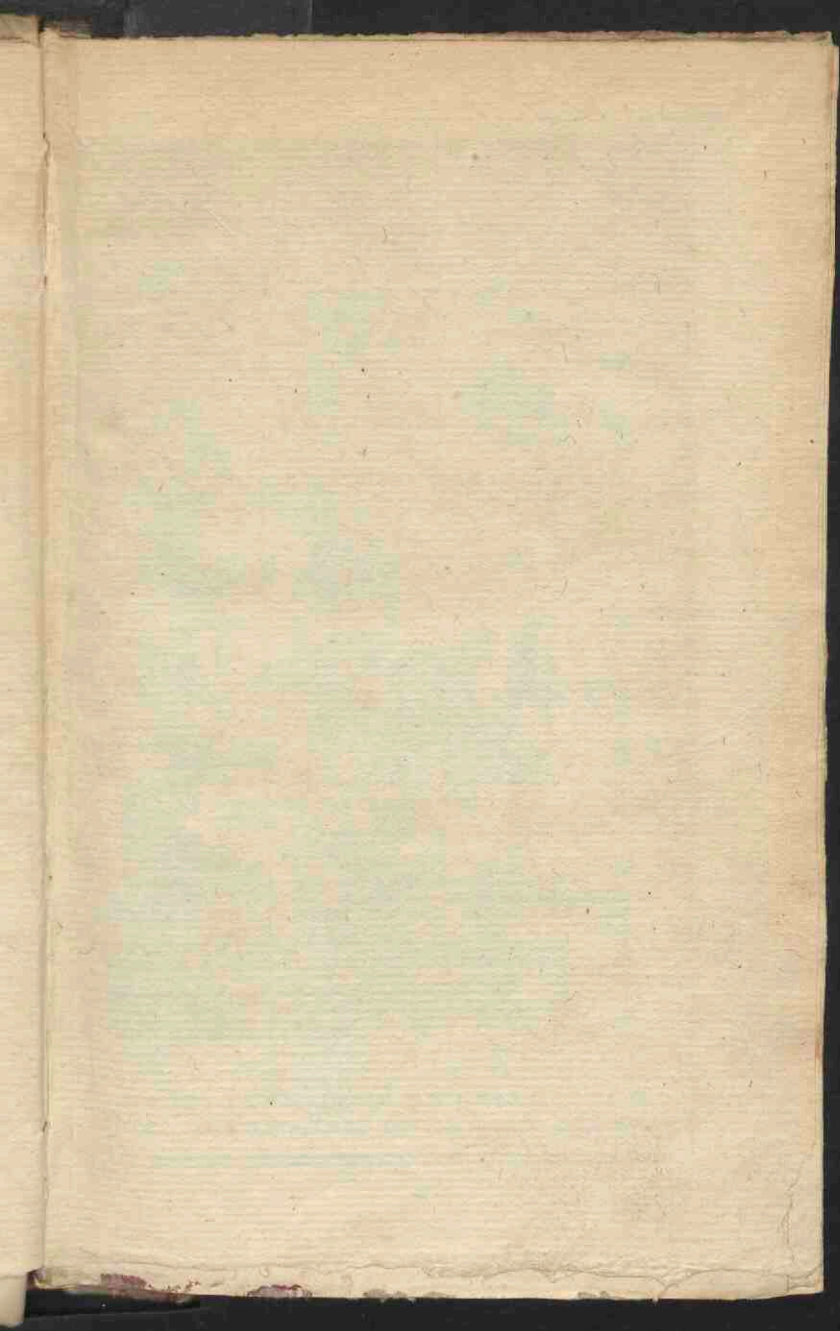
No. **328**.....

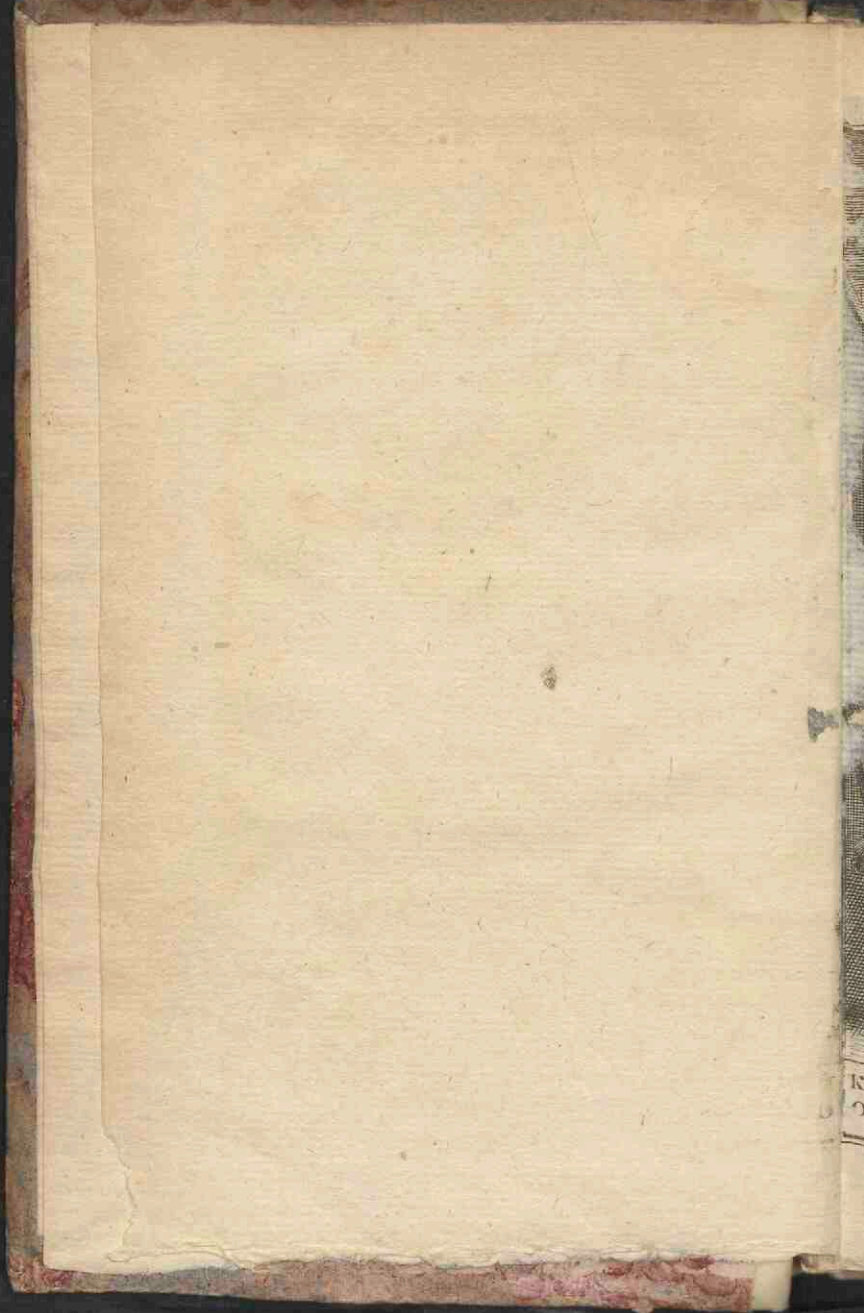

J. de Winckel

Et beitaot uing ~~den~~ ~~andere~~ ~~uitgave~~ van het
deefde jaar te lij de deefde firma

KRISPYN, TESTATEUR EN GELEGATEERDE,
OF DE ERFGENAAM DOOR LIST, BLYSPEL.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

KRISPYN,

TESTATEUR EN GELEGATEERDE,

OF DE

ERFGENAAM

DOOR LIST;

B L T S P E L.

(N. h. Fr. D. H. v. Roghem)

T A M S T E R D A M,

By de Erven van J. LESCAILJE en DIRK RANK,
op de Beursfluis. 1725,

Met Privilegie.

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT
UTRECHT.

KAISERLICH

DEUTSCHER VERBAND

OP. DE

ERFGENAM

DOOR LIST

DEUTSCH

VERBAND

VERBAND

VERBAND

VERBAND

VERBAND

VERBAND

VERBAND

A A N D E N H E E R E

JACOB VOORDAAGH,

REGENT VAN HET OUDE MANNEN- EN
VROUWENHUIS EN OPPER-COMMIS-
SARIS DER BEIDE WAALEN, TE
AMSTELDAM. &c. &c. &c.

MYN HEER,

 K neeme de vrymoedigheid, dit Bly-
spel van KRISPYN TESTATEUR
en GELEGATEERDE, of de ERF-
GENAAM DOOR LIST, aan Uwe Edt: op te
offeren. Indien het Uwe Edt:, wiens liefheb-
bery der Tooneelpoëzy, den liefhebberen zo
bekend is, dat ik haaren lof daar omtrent niet
behoefte op te haalen, kan behaagen, en den Ar-
men voordeel toe brengen, zal ik t'eenemaal vol-
daan zyn: want het is geensins myn oogmerk Uwe

Edt : te vergen het tegen al te naauwziende
muggezifters te befchermen, veel min het har-
nas voor deszelfs mislagen aan te trekken ; dewyl
ik uwe heusheid dan al te veel zoude misbruiken,
en vergeeten dat ik reets ben,

MYN HEER,

Uwe Edis; verplichtigste dienaar

H. VAN LOGHEM.

C O P Y E

VAN DE

PRIVILEGIE.

DE Staaten van Holland en Westvrieland doen te weeten, alsoo ons vertoond is by de Regenten van het Burger Weeshuis ende Oude Mannenhuis der Stad Amsterdam, en, in die qualiteyt, te samen eygenaars, mitsgaders Regenten van den Schouburg aldaar, dat sy, Supplianten, sedert eenige Jaaren hebbende gejouisseert van onsen Octroye of Privilegie van dato den 21 Mai 1699. waar by wy aan hen Supplianten, in hun qualiteyt hadden gelieven te consenteren, accorderen ende Octroyeren, dat sy, gedurende den tyd van vyftien eerst achter een volgende Jaren, de werken die doentmaals ten dienste van het Tooneel reets gedrukt waren, ende van tyd tot tyd, nog vorder in het licht gebracht, ende ten Tooneele gevoert soude werden, alleen soude mogen drukken, doen drukken, uytgeven ende verkoopen, nu ondervonden, dat de Jaaren, by het voorgemelde ons Octroy of Privilegie genaamt, op den 21 deezer Maand Mai was komen te expireren; ende dewyl de Supplianten ten meesten dienste van de Schouburg, (waar van hunner respectieve Godshuysen onder andere mede moesten werden gesubcenteert,) de voorgemelde Werken, soo van Treurspellen, Blyspellen, Kluchten, als anders, die reets gedrukt, en ten Tooneele gevoert waaren, of in het toekomende gedrukt, en ten Tooneele gevoert soude mogen werden, geerne alleen, gelyk voorheen, zoude blyven drukken, doen drukken, uytgeven en verkoopen, ten eynde dezelve Werken, door het nadrukken van andere, haar luyster, soo in taal, als in spelkonst, niet mogten komen te verliefen, dog dat zulks aan hen Supplianten, na de expiratie van het bovengelde ons Octroy; en zulks na den 21 Mai deezer

Jaars 1714. niet gepermitteert zoude wesen, zoo vonden zy Supplianten hun genootfaakt sig te keeren tot ons, onderdanig verloekende, dat wy aan hen Supplianten, in hare bovengemelde qualiteit, geliefden te verleenen prolongatie van het voorfz. O&roy of Privilegie, omme de voorfz. Werken, zoo van Treurspellen, Blyspellen, Kluchten als andere, reets gemaakt en ten Tooneele gevoert, en als nog in het licht te brengen ende ten Tooneele te voeren, den tyd van vyftien eerft achter een volgende Jaaren, alleen te mogen drukken en verkopen, of te doen drukken en verkoopen, met verbod aan alle andere op zeekeere hooge penen, by ons daar tegen te statueren in communi forma; So is 't dat wy de zaake, ende 't voorfz verzoek overgemerkt hebbende, ende genegen wezende, ter bede van de Supplianten, uyt onze rechte wetenfchap, Souveraine magt en autoriteyt, defelve Supplianten geconferenteert, geaccordeert ende geoftroyeert hebben, conferenteren, accorderen ende oftroyeren, haar by deeze, dat zy, geduurende den tyd van vyftien eerft agter een volgende Jaaren de voorfz. werken, zoo van Treurspellen, Blyspellen, Kluchten als andere, reets gemaakt ende ten Tooneele gevoert, en als nog in het licht te brengen, ende ten Tooneele te voeren, binnen de voorfz. onze Landen alleen zullen, by continuatie, mogen drukken, doen drukken, uytgeven en verkoopen, verbiedende daarom allen en een ygelyk, de voorfz. Werken, in 't geheel ofteten deele, naar te drukken, ofte, elders naargedrukt, binnen den zelve onze landen te brengen, uyt te geven, ofte verkoopen, op de verbeurte van alle de naargedrukte, ingebragte, ofte verkogte exemplaren, ende een boete van drie honderd guldens, daar en boven, te verbeuren, te appliceren een derde part voor den Officier, die de calangie doen zal, een derde part voor den Armen der Plaaten daar 't casus voorvallen zal, ende het resterende derde part voor de Supplianten, alles in dien verftande, dat wy de Supplianten, met dezen onzen O&roye alleen willende gratificeren tot verhoedinge van hare fchade door het nadrukken van de voorfz. Wercken, daar door in genigen deele verftaan den inhoud van dien te authoriferen, oftete advouëren, ende, veel min de zelve onder onze Protexie ende befcherminge eenig meerder credit, aansien of reputatie te geven, nemaar de Supplianten in cas daarinne iets onbehoorlyks zoude influëren, alle het zelve tot haren lasten zullen gehouden wezen te verantwoorden, tot dien eynde wel expreflyk begeerende, dat by aldien zy deze onze O&roye,

voor de voorz. Wercken zullen willen stellen, daar van geen geabbrevieerde ofte gecontraheerde mentie zullen mogen maaken, nemaar gehouden zullen wezen het zelve Oefroy in 't geheel en zonder eenige omiffie, daar voor te drukken, ofte te doen drukken, ende dat zy gehouden zullen zyn een exemplaar van de voorz. Wercken, gebonden ende wel geconditioneert, te brengen in de Bibliotheecq van onze Univerfiteyt tot Leyden, ende daar van behoorlyk te doen blyken, alles op pene van het effect van dien te verliezen, ende ten eynde de Supplianten dezen onzen Oefroye ende confente mogen genieten als naar behooren, laften wy allen ende een ygelyk, die 't aangaan mag, dat zy de Supplianten van den inhoud van dezen doen laten ende gedogen, rustelyk, vredelyk, ende volkomentlyk genieten ende gebruyken, cefseerende alle belet ter contrarie gedaan. Gedaan in den Hage, onder onsen grooten Zegele, hier aan doen hangen op den drie en twintigften Mai, in 't Jaar onzes Heer en Zaligmakers, feventien honderd en veertien.

A. H E I N S I U S.

Ter Ordonnantie van de Staaten,

SIMON VAN BEAUMONT.

De Regenten van het Wees-en Oude Mannenhuis hebben in haare voorz. qualiteit, het recht van deeze Privilegie voor KRISPYN, TESTATEUR EN GELEGATEERDE, OF DE ERFGENAAM DOOR LIST, Blyspel. Vergunt aan de Erven van J. LESCAILJE en DIRK RANK.

In Amsterdam, den 8. January 1725.

VERTOONERS.

GERONTES.

MEVROUW ARGANTES.

IZABELLE, Dochter van Mevrouw Argantes.

ERASTES, Neef van Gerontes.

LIZETTE, Meid van Gerontes.

KRISPYN, Knecht van Erastes.

KLISTORIAAN, Apoteker.

EEN NOTARIS.

EEN LAKEY.

Twee Klerken, zwygende.

Het Tooneel is te Parys, ten huize van Gerontes.

K R I S P Y N,
TESTATEUR EN GELEGATEERDE,
O F D E
E R F G E N A A M
D O O R L I S T ;
B L T S P E L.

E E R S T E B E D R Y F.
E E R S T E T O O N B E L.

LIZETTE, KRISPYN.

LIZETTE.

GOên dag, Krispyn. Wel wat mag u toch her-
waarts jaagen?

KRISPYN.

'k Word hier gezonden van Erastes, om te vraagen,
Of Oom Gerontes wat gerust heeft van de nacht.

LIZETTE.

Zeer weinig.

KRISPYN.

D'armen bloed! Hy heeft een maand of acht
Al vry wat uitgestaan. Hy mag dat ouwe kouwe
En lekke scheepje met wat pompen boven houwen;
Maar 'k vrees, dat hy daar meê geen winter door zal staan.

2 KRISPYN, TESTAT : EN GELEGATEERDE

LIZETTE.

Dat kan wel zyn. 'k Was van de nacht geen kleintje ont-
daan,

En dacht elk oogenblik, dat hy scheide uit het leeven ;
Terwyl ik bezig was, hem een klisteer te geeven,
Die de Apoteker my op 't hoogste had belast.

KRISPYN.

Dat doet gy blind'lings, met handschoenen by de tast ?

LIZETTE.

Gansch niet, Krispyn : een Man van zulk een inpotensy
En hoogen ouderdom is buiten konsekwenfy,
Ik doe het hem, gelyk hy zelf getuigt en zegt,
Al ruim zo handig, als de Apteker of zyn knecht.

KRISPYN.

Een schoone kwaliteit ! Hy zal, voor dat klisteeren,
U, denk ik, wel het een of 't andere vereeren.

LIZETTE.

Geen kop're duit. Hy is zo gierig dat hy barft.
Wy eeten niet als bry van roggemeel, of garft.
En als het hoogtyd is, een soep van kallefspooten.
Daar's een Aptekertje, een duimreus, van die grooten,
Die hy als Dokter heeft gebruikt een dag of vyf.
Hy denkt, het ventje is klein : 't zal rek'nen naar zyn lyf.

KRISPYN.

Is 't klein ; het kan daarom wel groote rek'nings maaken.

LIZETTE.

Ik pretendeer ook niet, maar zie op grooter zaaken :
Dewyl ik merk dat hier zyn dagen gaan ten end,
En hy me een beuz'ling heeft beloofd by testament.

KRISPYN.

Zo meent hy van zyn goed in 't kort te disponneeren ?

LIZETTE.

Ja ; en zo hy zyn woord houd als een man met eeren,
Zal hy myn naam daar in doen stellen voor een som
Van duizend gulden.

KRIS-

KRISPYN.

Maak dat ik daar ook in kom.

LIZETTE.

Dat is niet noodig; want hy heeft by den eerzaamen
Genoeg bloedvrienden en behoeftige Erfgenamen,
Die daar op vlammen; zelfs vyf Zusters met een Broër,
En Zusters kinderen, die zonder Vaër en Moër
Gaan dienen voor Soldaat; daar by ontelb're Neeven,
Aan wien hy ieder meent een klein legaat te geeven,
Denk eens, of dat de sop niet mager maakt, Krispyn.

KRISPYN.

Daar onder zal myn Heer wel de voornaamste zyn.
Wat my belangt, ik meen, zo 'k niet geabuzeert ben,
Dat ik ook eenigfins aan hem geparenteert ben.

LIZETTE.

Hoe, jy geparenteert? wel waar komt dat van daan?

KRISPYN.

'k Zal u dat zeggen: 'k heb een Vrouw gehad van Kaan,
Die vrolyk en galand vry hoff'lyk wist te leeven.
Dit Vrouwtje ging myn Heer vaak een vizite geeven;
En hy haar wederom, gelyk een boezemvriend.
In 't kort, hy wierd ook zelf eens Peter over 't kind
Waar van myn Vrouw het eerst kwam in de kraam te
leggen.

Wat dunkje? heb ik dan geen reden om te zeggen,
Dat ik, door 't huw'lyk, ook ben eenigfins Koezyn?

LIZETTE.

Ik reken dat gy dan Neefs Zwager zyt, Krispyn.

KRISPYN.

Maar raljerie apart; 'k moet verder rezonneeren.
Jy zegt my dat zyn Oom Gerontes wil testeeren.
Hier dient voor 't allereerst te zyn gekonfid'reert,
Dat, zo myn Heer daar by eens wierd geëkskludeert,
Of buiten 't erf van zyn nalaatschap gesloten,
Hy ook zyn leeven lang op soep van kallefspooten
Zou moeten bikken, of op rogge en hav're bry.

Ten

4 KRISPYN, TESTAT: EN GELEGATEERDE

Ten tweede, dient ook hier mede aangemerkt, dat hy Heel smoorig is verliefd, en garen met den ouwen Argantes Dochter, die hy mind, zou willen trouwen; Maar dat haar Moeder, die de toestand weet van Oom, Voor af die kat wel eens wil kyken uit de boom; En zien wil hoe het met zyn erfdeel af zal loopen. Mislukt hem dit heeft hy van 't Huw'lyk niets te hoo-
pen;

Dewyl die geensins daar toe geeven zal haar stem. Des bid ik, dat je toch wat gunstig spreekt van hem, Gerontes mag hem, als je weet, al taam'lyk zetten. Jy zult, indien 't gelukt, daar honderd pistoletten By profiteren; en daar boven noch, zo jy Zyt huwelyks gezind, een Weeuwenaar daar by.

LIZETTE.

Hoe? wat is dit, Krispyn? je spreekt gelyk een Engel.

KRISPYN.

Wel, dunkt u dat zo vreemd? Ik was nog maar een bengel

Van achttien jaar, een vent gelyk een onderdeur, Of 'k raakte in dienst by een verstandig Prokureur, Daar ik die study en geleerdheid heb gekreegen. De Vrouw, zo 'k 't zeggen mag, was my niet ongenegen, En vrolyk van natuur, en vriendelyk en gul. Ik speulde somtyds wel met haar op 't knipperfpul.

LIZETTE.

Als ik een knecht was zou 'k by zulk een meester blyven.

KRISPYN.

Ik niet: het was een bok, die niet en deed als kyven. Een steiloor, die 'k vaak heb gewenst voor ien en tien, Een ouwe knotrepot, die ganich geen wit mogt zien, En me om een beuz'ling, uit jaloersheid, op deed breeken. Maar daar 's Erastes, die zal u wel verder spreken.

T W E E D E T O O N E E L.

ERASTES, LIZETTE, KRISPYN.

Lizette, is Oom in staat dat ik hem spreken kan?

ERASTES.

LIZETTE.

Dat is maar zo en zo. 'k Beklaag den armen Man.
'k Dacht giff'ren avond, dat hy 't webbe van zyn leeven,
Voor Zonnen opgang al zou hebben afgeweeven;
Want hy wierd tellekens zo flauw, als 'k weet niet hoe;
En zyne pols trok op, tot aan den elboog toe.

ERASTES.

Helaas! wat hoor ik!

LIZETTE.

'k Was afgryfelyk verlegen.

ERASTES.

Hoe groot myn hoop is, 'k voel een innerlyk beweegen,
Die in myn hart voorspeld dat doodelyk verlies.

KRISPYN.

Zo was ik mede toen myn Vrouw den aftocht bliës;
En als zy g'eklipfeert, en t'eenmaal was verdweenen,
Voelde ik een bitt're stryd van lachchen en van weenen,
Van droefheid en van vrechd, van blydschap en van
smart,

Van hoop en wanhoop fel ontfteeken in myn hart;
En meer ontroeringen die ik geen naam kan geeven.

'k Begon 't eene oogenblik te lidd'ren en te beeven:
Waar op ik schielyk dan weer brande als Etna's vuur
Zo werkte in my het bloed, of andersins natuur.

ERASTES.

'k Ben tot de dood bedroefd, en meer als ik kan uitten;
Als ik aan 't sterven denk, begint myn hart te sluiten.

'k Prys zyn berisping noch, 't zy 't reden had of niet;
Wyl 't uit genegenheid en vriendschap is geschied.

LIZETTE.

6 KRISPYN , TESTAT: EN GELEGATEERDE

LIZETTE.

'k Loof, dat hy zelf op zyn herstelling niet durft hoopen,
Dewyl hy my zo heeft belast, terstond te loopen
Naar een Notaris.

ERASTES.

Goôn! ik sterf van droefheid, ach!
Wat smartelyk verlies! Wat doodelyke slag!
Maar 'k bid u, zeg my eens, 'k ben tusschen hoop en
vreezen,
Zou ik, na zyne dood wel wat verbeterd wezen?

LIZETTE.

Daar twyffel ik niet aan: hy heeft wat goeds in 't zin:
Mevrouw Argantes was hier giff'ren, zyn vrindin;
En 'k merkte, dat ze met malkand'ren yv'rig spraken
Van huw'lyksvoorwaarde en douariën te maaken:
Doch kon niet hooren, waar het eigentlyk op sloeg:
Maar Izabelles naam wierd duidelyk genoeg
Van haar genoemd. Licht zoekt hy u daar aan te trouwen;
En dan zoud ge al zyn goed wel licht'lyk kunnen hou-
wen.

ERASTES.

Ach! zo dat waar was, 'k stierf van blydschap en verdriet;
Van blydschap wyl myn min daar door haar wit beschiet:
En weér aan d'and're kant door zielsverdriet en smarte,
Die my door dat verlies doorpynen zou het harte.

LIZETTE.

Het zou ook jammer zyn, dat zulk een kost'lyk goed
Verdeeld zou worden door een kanaljeuze stoet
Van Erfgenaamen, die wy lichtelyk nooit kenden.
'k Zou schreijen als ik zag die schoone boel zo schenden,
En scheuren van malkaâr. Neen, Heer; jy hoord alleen
Die prys te stryken, en 't zal ook zo gaan, na 'k meen.

ERASTES.

Ik dankje voor de gunst die gy me schynt te draagen.

LIZETTE.

'k Heb hem ook vaak gezeid: daar's geen van al uw ma-
gen,

OF DE ERFGENAAM DOOR LIST. 7

Zo deugdelyk, als Neef Erastes. Dat 's een Man
Die u bemind en ook met ieder leeven kan.

KRISPYN.

Dat is een meisje, Heer! wie zou zy 't hart niet steelen?
Hoe net en kunstig weet zy haare rol te speelen.

Ei, kyk, wat is ze fraai! bevallig en beleeft!

'k Geloof, dat zy het myne al half gewonnen heeft.

LIZETTE.

Daar komt Gerontes. Laat ons nu van toon verand'ren:

Hy zou licht hooren, wat wy spreken met malkand'ren.

Krispyn, jy moet by een Notaris gaan. Omtrent

Het Hof daar woond 'er een. Vlieg, by den element;

En zeg, dat hy hier eens moet komen met zyn Klerken.

'k Zal vast den ouwen paai wat meer zien te bewerken!

DERDE TOONEEL.

GERONTES, ERASTES, LIZETTE.

GERONTES.

HA! goeden morgen, Neef.

ERASTES.

Myn Oom, ik ben verblyd,
Dat ge in wat beter staat gelyk als gist'ren zyt.

GERONTES.

Wat zal ik zeggen, Neef? Dat is wat tusschen beijen;

Ik meende 't haehje van de nacht te laten glyen;

Maar ik ben nu weër vry wat beter, na 'k gevoel.

ERASTES.

Vermoei u toch niet, Oom. Lizette, geef een stoel.

Die niet, Lizette; gy moet Oom een armstoel geeven.

Die is van meer gemak.

LIZETTE, *een armstoel geevende.*

Wat zorgt hy voor uw leeven!

ERASTES.

'k Hoop, dat de Hemel, die dus ver u heeft gebragt;

8 KRISPYN, TESTAT: EN GELEGATEERDE

U zal van tyd tot tyd meer vord'ren doen in kracht;
En u uw voorgige gezondheid wedergeeven;
Waar toe gy, zelf, Oom, door een regelmatig leeven,
Al veel kunt doen, indien gy op de wyze raad
Van een Apteker, die zyn dingen wel verstaat,
Een spiritus gebruikt, dat op de maag kan werken,
Met goeden soepen, om het lichchaam te versterken.

GERONTES.

Het laaft' meen ik te doen; want ik ben zwak en oud.
De Aptekers weegen al hun drek op tegen goud.
Het zyn roofvoogels, die op onze dwaasheid aazen.
Zo dra ik maar een veer van myne mond kan blaazen,
En slechts een weinig spys maar nuttigen met smaak,
Meen ik een rek'ning af te vord'ren van die snaak,
En van myn leeven geen van al die doktoraale
Beunhaazen over my ooit meer te laten haalen.

ERASTES.

Zy snyen, ik beken 't, de kaas al vry wat dik.
Maar 'k wil de kosten graag betaalen, Oom, schoon ik
Myn sober revenu wel zelve heb van nooden.

LIZETTE.

Myn Heer, dat 's u noch nooit van iemand aangeboden.
Nu kunje zien hoe teer Erastes u bemind.

GERONTES.

't Sop is de kool niet waard. 'k Ben kreupel en half blind.
't Bouwvallig huisje zou veel kosten van repreeren.

ERASTES.

Gezondheid, Oom, is niet genoegzaam te waardeeren.

GERONTES.

Weet ge ook, Lizette, of de Notaris komen zal?

ERASTES.

Licht zult ge, om dat gy van de nacht dat ongeval
Gehad hebt, van uw goed nu willen disporreeren.

GERONTES.

Wat zal ik zeggen. 'k Wil voor u niet simuleeren.
Myn Erfgenaamen en bloedvrienden altemaal,

Zyn

OF DE ERFGENAAM DOOR LIST. 9

Zyn, als gy weet, niet deféquent, maar kollatraal;
En hong'rig naar myn geld; des meen ik 't zo te stellen,
Dat zy haar ving'ren daar niet blaauw aan zullen tellen.

ERASTES.

Ik hoop niet dat ge my daar by stelt in een graad.

GERONTES.

U stellen by dien hoop? Gansch niet, myn lieve maat.

ERASTES.

Indien de welstand van myn Oom en zyn lang leeven,
Voor geld te koop was, 'k zou al 't myne daar voor
geeven.

GERONTES.

'k Geloof dat wel; want gy zyt van een and'ren aart.
Maar, 'k zal myn goed, dat ik zo zorg'lyk heb gespaard,
Zo veel 't my moog'lyk is, die wolven wel ontzetten.

ERASTES.

Gy kunt dat doen: het stryd met billykheid noch wetten.

GERONTES.

Schoon ik, door 't podedra en zwaar graveel daar by,
Zo fel word aangetast, bevind ik echter my
Zo sterk, als ooit een man kan wezen van die jaaren.

LIZETTE.

Dat is de waarheid, Heer; als gy die gryze haaren
Dekt met een blonde pruik en in de kleeren zyt,
Gelyk je een jongeling, in 't krachtigt van zyn tyd.

GERONTES.

ô! Die Lizette kan daar van zo smaak'lyk praaten!
Ik meen haar trouwheid ook niet onbeloont te laten.

Maar, Neefje, hoor; 'k weet dat je een borst van oor-
deel bent,

En dat gy ook Mevrouw Argantes Dochter kent:
Wat dunkje, zou men daar geen zieke Bruid meê spaa-
ren?

ERASTES.

Gelukkig is hy, die met zulk een Vrouw zal paaren.
Die Juffer heeft verstand, daar by is zy zeer mooi.

B

GE-

TO KRISPYN, TESTAT: EN GELEGATEERDE

GERONTES.

Ik meen dat vogeltje te krygen in myn kooi.

ERASTES.

Hoe, gy?

GERONTES.

ô Ja; myn Neef, dat heb ik voorgenomen;
Om alle ruzy van professen voor te komen;
Die lichtelyk, als ik naar de and're Waereld stap,
Ontstaan zoude over 't erf van myn nalatenschap.

ERASTES.

Gy doet voorzichtig; ik kan uw gedrag niet wraaken.

GERONTES.

Dan meen ik Izabel myn Erfgenaam te maaken,
Indien de Hemel my geen kind'ren geeft by haar.

LIZETTE.

Jy trouwen? jy? je loopt onmydelyk gevaar
Daar 't endje leevens, dat je hebt, by in te schieten.
Was ik als Izabel, zou 'k u wel kunnen zwieten.

GERONTES.

De staat daar ik in ben, verëischt wel dat ik trouw.
Want als ik aan 't graveel te bed leg, kan me een Vrouw,
Inzonderheid, als ik geen arremen noch bienen
Kan roeren van de jicht, betaamelyker dienen.

ERASTES.

Myn Oom heeft groot gelyk: het is zo als hy zeid:
Dat werk past beter aan een Vrouw als aan een meid.

GERONTES.

Myn lieve Neef, gy zyt vol billykheid en reden.
't Zal u geen schâ zyn schoon ik in den Eeht ga treden.
Ik zal u niet te min bedenken, 't gaat zo 't gaat.
Gy hebt, naar ik bespeur, meer liefde als eigenbaat.

OF DE ERFGENAAM DOOR LIST. II

VIERDE TOONEEL.

GERONTES, ERASTES, LIZETTE, een LAKEY.

DAAR 's Vrouw Argantes met haar Dochter aan de
LAKEY. (trappen.

GERONTES.

Kryg voort myn hoed en pruik.

LIZETTE.

Ik vlieg.

GERONTES.

Je moet niet klappen,

Dat ik dat overval gehad heb van de nacht,

Noch spreken van 't klifsteer.

ERASTES.

Ik zal, terwijl je wacht

Naar uw paruik en hoed, de Juffers boven leijen.

GERONTES.

Wat is die borst beleeft! omgangk'lyk! en bescheijen!

VYFDE TOONEEL.

GERONTES, MEVROUW ARGANTES,
IZABELLE, ERASTES, LIZETTE.

MEV: ARGANTES.

'k **H**OOR met ontsteltenis en groote ontroering, dat
Gy hebt van deezen nacht een kwaaje stoot gehad.

GERONTES.

Gansch niet; 't zyn schurreken, die op myn goed maar
hoopen, (pen.

Die zulk een valsch gerucht door onze buurt doen loo-

ERASTES.

Wat last'ring! Oom ziet zo gezond en wel te pas,
Of hy een jongeling van dartig jaaren was.

LIZETTE.

'Een jong'ling die by na niet staan kan op zyn beenen.

12 KRISPYN, TESTAT: EN GELEGATEERDE

GERONTES. (nen?)

Zou 'k ziek zyn daar ik word van zulk een zoon beschee-
MEV: ARGANTES.

Myn Dochter, dit 's de Man, die 'k u heb toegeleid.

GERONTES.

Ik offer u een hart vol van dienstvaardigheid.

Gy zult, myn lief, hoe groot myn ziekte of kwaal mag
wezen,

My eerder als Galeen of Hypokraat geneezen.

De vriendschap van uw oog, de balzem van uw mond,
Acht ik veel waardiger voor myne minnewond,
Als de edelste julep of Apotekers dranken.

IZABELLE.

Myn Heer, ik moet u voor dat compliment bedanken.
Maar wat het Huwelyk belangt, daar ik van hoor,
Dat komt, myn 's oordeels, al te vreemd en schielyk voor.

MEV: ARGANTES.

Myn Dochter, gy zult u dat Huw'lyk niet beklagen.
Is hy een weinigje kaduk en oud van dagen,
Gy blyft, wanneer hy sterft, boêlhouster van al 't goed.

IZABELLE.

Myn plicht wil, dat ik u gehoorzaam wezen moet.
Maar Heer Gerontes zal licht denken, en met reden,
Dat ik uit dwang, en niet uit liefde, in d'Echt ga treden,
Waar van ik hem noch geen verzek'ring geeven kan.
Ik ken my zelve best, en zal hem tot myn Man
Aanneemen; maar niet om zyn dokteres te wezen,
Die hem van ziekens, of van kwaalen kan geneezen.
'k Wil hem geensins daar in misleiden, maar 'k beken
Dat ik daar machteloos en onbekwaam toe ben.

ERASTES.

ô! Gy vermoogt al veel; maar stelt het groot vermoogen
Te machteloos en klein van uwe aanminnige oogen.

GERONTES.

Neef heeft gelyk. Ik sprak daar by gelykenis.

Wie weet niet dat de liefde een ziekte of krankheid is?

Ver-

Veroorzaakt door 't gezigt, gelyk we vaak bevinden.
 Ook door 't gehoor en het gevoel, gelyk de blinden.
 En wat myn ouderdom belangt, die 's niet zo groot,
 Of 'k zal, in spyt van al die vlammen op myn dood,
 De Waereld toonen, dat Gerontes, schoon hy oud is,
 Niet vrucht'loos, noch vergeefs, met Izabel getrouwt is.

LIZETTE.

„ Die arme stumper heeft noch moed op zyne hand.
 „ 't Is beter hard geblaast, als zyne mond verbrand.
 Ik bidje spreek toch niet zo los en onbezonnen:
 Het zouje lichtelyk, dunkt my, ontschieten konnen.
 Is dat een juffer naar jou lyf? zo jong en fris:
 't Schynt dat zy niet uw Vrouw maar uwe Dochter is.
 Wat over een komst zel je ook hebben met je beijen?
 Zy zal steeds vrolyk zyn, gy steenen, zuchten schreijen,
 Van jicht en podagra. Erastes zou, naar myn
 Gedachten, haar partuur ook ong'lyk beter zyn:
 Want die is, naar het schynt, omtrent van haare jaaren.

GERONTES.

Wel snapster, wat moveert jou, om zo uit te vaaren?

LIZETTE.

De billykheid en reën.

GERONTES.

Zy spreekt al vry wat stout:
 Maar ze is weer deugd'lyk en daar by zo trouw als goud.

LIZETTE.

Ik zeg gelyk het is, en ken geen kunst van vleijen.
 'k Dogt dat hy deeze nacht nog zou van 't leeven scheijen.

ERASTES.

Dat was een overval; hy is nu wel te pas.
 Ik wenste dat ik al myn leeven maar zo was.
 Hy heeft gelyk dat hy in 't Huwelyk gaat treden,
 Men hoeft zyn testament met die omstandigheden
 Dan niet te maaken, als men kind of kind'ren heeft.
 Wie zou een schepsel zo volmaakt en zo beleeft,
 Niet neemen tot zyn Vrouw, zo 't my wierd aangeboden.

14 KRISPYN, TESTAT: EN GELEGATEERDE
Ik wiffelde myn lot met Koningen noch Goden.

IZABELLE.

Zo zoud ge my, na 'k hoor, dan raân tot deze trouw.

ERASTES.

Ik weet wel dat myn raad hier niet veel gelden zou.
Maar hy 's gelukkig, die zyn neiging weet te voegen,
By die van ouderen, en trouwt met heur genoeg.

LIZETTE.

Oom is je al veel verplicht, dat jy zo voor hem pleit.

ERASTES.

Zyn jaaren zyn ook niet van die ekstremitheit,
Dat hy daarom juist niet vermogen zou te vrouwen:
Laat zien, ik zou ze omtrent van de achtenfestig houwen.

GERONTES.

Dat ben ik niet: maar zal 't eerst worden op Sint Jan.

ERASTES.

Zyn Dokters meenen, zo hy tegen 't reizen kan
En eens de baden met de wat'ren gaat gebruiken,
Dat hy, gelyk een roos, wel weder op zal luiken.

GERONTES.

Zy zeggen dat ik ook wel in een maand of tien,
Een Zoon of Dochter uit dat Huwelyk kon zien.

LIZETTE.

Licht allebei; maar ik wil die de kost wel geeven.

GERONTES, *tegen Lizette.*

Oei! myn purgafy, naar ik voel, begint te leeven.

ERASTES.

(daan.

Hoe, Oom, wat schort u? Gy ziet bleek en gansch ont-

GERONTES.

Mevrouw, vergeef het my: 'k moet eens naar acht'ren
gaan.

(*Tegen Erastes.*)

Gy zult Mevrouw noch wel een weinig onderhouden:

ZESDE TOONEEL.

ERASTES, MEV: ARGANTES, IZABELLE,
LIZETTE.

LIZETTE.
D At komt, Juffrouw, van uw bekoorlykheid te aanschouwen.

Die werkt veel krachtiger als alle de artseny
Van zenebladen en robarreber, die hy
Sint vyf zes maanden heeft zo greetig ingenomen.
ô! Liefde! liefde! wie kan uwe kracht betoomen?

MEV: ARGANTES.

Met uw verlos, 'k ga heeen en wensch u goeden dag.

ERASTES.

Gedoog, dat ik u naar beneden leiden mag.

LIZETTE.

En ik, ik ga eens naar den ouden stumper kyken.
Hy's somtyds macht'loos, om den boksen af te stryken,
Zo dat ik hem dan vaak, moet helpen als een kind;
Doch 'k troost me, dat ik van dat winderig bewind,
Zo 't Huw'lyk voortgaat, in het kort zal zyn ontheven;
En Izabelle dat offisy overgeeven;
Die ook, in kwaliteit van Echt-of bedgenoot,
Daar ryk'lyk voor beloont zal worden na zyn dood.

Einde van het eerste Bedryf.

T W E E D E B E D R Y F.

E E R S T E T O O N E E L.

MEV: ARGANTES, IZABELLE, ERASTES.

ERASTES.

MEvrouw, heb toch met my een weinig mededogen.
Gy hebt me eerst toegestaan, dat ik zou hoopen mogen.

MEV: ARGANTES.

'k Beken het, maar gy hebt daar tegen ook gezegt,
Dat Oom, wanneer ik u myn Dochter gaf ten Echt,
Een braave som met u ten Huwelyk zou geeven,
Dat was de grond, waar op ik u in hoop deed leeven.

ERASTES, *tegen Izabelle.*

Geeft gy dan mede tot dit Huwelyk uw stem?

IZABELLE.

Voorzeker. Gy hebt my geraden, dat ik hem
Zou trouwen, en daar by noch deeze les gegeeven,
Dat nooit een kind de wil zyn 's ouders moet weerstree-

ERASTES.

(ven.

Gy hebt gelyk: maar dat 's om redens wil geschied.
Hy wil het geen men wraakt; en pryft ge iets, wil hy't niet,
Dat ik u toonen zal, zo gy wat tyd wilt gunnen.
'k Meen dat ik hem in 't kort zo zal verand'ren kunnen,
Dat hy alleen niet tot ons Huw'lyk geeft zyn stem,
Maar my daar boven noch maakt Erfgenaam van hem.

MEV: ARGANTES.

Fiat: ik zal aan hem dan schryven, dat ik 't trouwen,
Om zyn gezondheids wil een weinig op zal houwen;
Dewyl ik hem zo slap en zwak gevonden heb.

ERASTES.

Dank, Hemel! 'k voel nu dat ik weêr wat adem schep.
Maar daar 's Lizette.

MEV: ARGANTES.

Laat dit onder ons toch blyven.

'k Zal by provisy zulk een briefje aan huis gaan schryven.

T W E E -

T W E E D E T O O N E E L.

ERASTES, LIZETTE.

LIZETTE, waar 's uw Heer?

ERASTES.

LIZETTE.

Die volgt my zo terstond.

Maar ik heb nooit gedacht, dat jy zo veinzen kond.
Jy schynt van Izabel zo kragtig veel te houwen;
En poogd nu 't jeuchdig schaap op te offren aan den
ouwen.

En 't Huw'lyk, dat ze zo vervloekt, zelf aan te raân.
Voor my, ik kan al die intriges niet verstaan.

ERASTES.

Oom is, gelyk gy weet, veranderlyk van zinnen,
En achterkoufig; des, zo iemand hem wil winnen, (tracht.
Moet hy hem nooit weërstaan in 't geen daar hy naar
Dewyl hy steeds de raad van and'ren houd verdacht.
'k Meen dat hy ook in 't kort wel zal veranderd wezen,
Inzonderheid als hy de brief eens komt te leezen,
Die hy zal, binnen 't uur, ontfangen van Mama.

LIZETTE.

Is die veranderd?

ERASTES.

Als ik 't u durf zeggen, ja.

Zy is van fins, schryft ze om haar kind noch wat te
houwen,

Dewyl ze hem te zwak en krank vond om te trouwen.
Die tyd wint, die wint veel, is 't spreekwoord. Nu moet ik
Eens overleggen, hoe 'k die zaak noch verder schik.

LIZETTE.

Ik zal u helpen waar ik kan, en heb zo even
Aan Heer Klifstoriaan daar kennis van gegeeven;
En hem gezegt, dat hy is Huwelyks gezind.
Dat 's zyn Apteker en getrouwe boezem vrind,

18 KRISPYN, TESTAT: EN GELEGATEERDE
Die hem daar over eens de metten braaf zal leezen,
En in het korte van die ziekte wel geneezen.
Maar 'k hoor Gerontes; zwyg.

DERDE TOONEEL.

GERONTES, ERASTES, LIZETTE.

GERONTES.

HEt spyt my in myn ziel,
Dat my daar dat kolyk zo sichielyk overviel,
En ik, door nood geparft, naar achteren moest loopen.
De Juffers zullen 't zich niet belgen, wil ik hoopen.

ERASTES.

Een zieke, is, als gy weet, altyd geëkskuzeert.
Maar 'k zeg als noch, dat ik, zo gy geïnklineert
Zyt toteen Vrouw, uw keur in 't minste niet kan wraa-
ken,

Maar u zou raaden, voort te vaaren met uw zaaken.

GERONTES.

Dat kan wel wezen, maar ik heb al half berouw.
't Heeft voor een Man, als ik, al vry wat in, een Vrouw
Te kiezen, die zo veel van my verscheeld in jaaren.

ERASTES.

ô! Gy hoeft u daarom in 't minst niet te bezwaaren.

GERONTES.

Ik ben niet beter als myn woord, en zal 't ook doen:
Maar zo ge my daar af kond helpen met fatzoen,
Zoud gy me dienst doen en op 't krachtigst oblisjeeren,
Al zou ik zelf daar een klein stuivertje aan spendeeren.

ERASTES.

'k Wil u niet raân dat gy trouwt tegen uwe zin,
En als 't zo is, gelyk gy zegt, wil 'k u daar in
Graag helpen, dat gy met fatsoen daar af zult raaken.

GERONTES.

Maar zo zy spreekt van geld, moet zy 't wat schaplyk maa-
ken.

VIER-

VIERDE TOONEEL.

GERONTES, ERASTES, LIZETTE, EEN
LAKEY.

LAKEY.
MYn Heer, daar is een brief geschreven van Mevrouw.
 GERONTES, *de brief aannemende.*

Wat of dit wezen mag? Licht hebben ze ook berouw.
 Myn oogen zyn te zwak, om zonder bril te leezen.
 Ei, zie eens, wat daar van toch mag den inhoud wezen.

ERASTES, *leest de brief.*

Sedert onze laatste byeenkomst, myn Heer, zyn wy, wegens het voorgestelde Huwelyk, veranderd van gedachten, also wy, by nadere overweeginge, niet anders hebben kunnen begrypen, of het zelve zoude, voor den een zo wel als d'ander, niet dienstig zyn: derhalven ontslaan wy UE. van uw gegeven woord; met verzoek, dat gy het niet kwaalyk zult neemen dat wy de vryheid gebruiken, van het onze ook in te trekken, en ons echter mogen noemen

UE. onderdaanige dienaresse

Vrouw ARGANTES.

Laager

IZABELLE.

LIZETTE.

Datis, na 'k hooren kan; een mooie blaauwe schein.

GERONTES.

Wat dunkje, Neef?

ERASTES.

Het is een groot affront, na 'k meen.

Men zou haar, als men wou, gemakk'lyk kunnen dwingen,

En doen haar, uit revensje, een ander liedje zingen.

GERONTES.

Gansch niet: je weet niet wat het profedeeren kost.

'k Ben

20 KRISPYN, TESTAT: EN GELEGATEERDE

'k Ben bly, dat ik daar van word zonder schâ verloft.
Ik weet niet, hoe ik my zo ver heb ingewikkelt, (kelt,
't Was juist geen liefde, daar 'k my vond door aangeprik-
Maar door een zeker, 'k weet niet welk een zot konsept,
Of dwaasheid, daar ik voor die tyd meê was behebt.

LIZETTE.

'k Geloof het wel, myn Heer; de liefde is al te keurig,
En Cupido zoekt in geen lichchaam als dat fleurig
Of jeuchdig is, en fris, te houden zyn verblyf:
Niet in geraamtens, die vermagert, oud en styf,
Verminkt van podegra aan arremen en beenen,
Niet doen als kermen en steeds kuchen, hoesten, steenen.

GERONTES, *tegen de Lakey.*

Ga naar beneden, en wacht my een oogenblik.
Neef, zaagt gy ooit een man die zich, gelyk als ik,
Zo onverschillig in de Waereld weet te draagen.

ERASTES.

Gy doet, als ik het wel bedenk, zeer wys: uw dagen
Zyn hoog geklommen, en daar by zyt gy vol pyn,
Van jicht, en podegra, graveel en sleresyn.
Elk plaag is machtig (ik laat staan die met malkand'ren)
Een bruiloftsfakkel in een lyktoorts te verand'ren.

GERONTES.

Eerst spraakt gy anders 'k Had dat niet van u verwacht.

ERASTES.

'k Heb nu de zaak met meer opmerking overdacht.

GERONTES.

Nu ik die rufy aan een kant zie, en het trouwen
Heb uit myn hoofd gesteld, kan my niets wederhouwen
Van u myn Erfgenaam te maaken, na myn dood.

ERASTES.

Ei, spreek daar toch niet van. Uw liefde is al te groot.
Dat woord van testament doet my voor af al beeven,
Door 't denken aan uw dood, die 'k niet zal overleven.

GERONTES.

Daarom min ik u noch te meer. Gy zult alleen

Zyn

Zyn Erfgenaam van al myn goed; behalven één
Koezyn, myn Zusters Zoon. En van myn Broeders zye,
Een Nichje, dat zich heeft mistrouwt in Normandye,
Aan zekeren Baron, die, gansch ontbloot van geld,
Al zyne rykdom in een reeks van wapens stelt:
Die zullen, wyl ze my zo na zyn, na myn sterven,
Van myn nalaatenschap tien duizend ponden erven.

LIZETTE.

Tien duizend ponden! dat is, dunkt my, al wat veel.
Als gy die Noormans elk maar gaf een darde deel,
Zou 't al genoeg zyn om professen meê te koopen.
Jy zult die brok wel wat vermind'ren, wil ik hoopen.

GERONTES.

'k Heb geen van beide van myn leeven nooit gezien:
Schoon ik hen in Parys al sint een dag of tien,
Verwacht heb; nademaal zy onlangs aan my schreeven,
Dat zy my saamen een vizite wilden geeven.
't Zal hoop ik, Neef, in u geen zorg of argwaan voên,
Zo ik hen beide wat onthaal, naar hun fatsoen.

ERASTES.

ô! In het minste niet. 't Is altemaal het uwe.

LIZETTE.

Zy denken licht, dat jly hen stiel iets toe zult duwen.

ERASTES.

Lizette, dat kan Oom zo doen als hy begeert.
Maar, Oom, de knecht dient wel te zyn geëkspidieert.
Mevrouw Argantes zal hem zekerlyk bekyven.

GERONTES.

Dat's waar, Neef. Met verlof, ik ga een briefje schryven.

LIZETTE.

Hoe! durfje schryven, is 't u al vergeeten, dat
Je zulk een zinking hebt op uwe hand gehad,
En u het schryven op den hals toen is verboden?

GERONTES.

Dat's waar. Neef, ik heb hier nu eens uw hand van noo-
'k Zal u dikteeren; maar een styl wat entre deus.

(den.
En

22 KRISPYN, TESTAT: EN GELEGATEERDE
En wryven hier en daar wat peper in de neus.

ERASTES.

Als 't u belieft, Oom; zeg my maar wat ik zal schryven.

LIZETTE.

't Gaat wel; Erastes zal nu 't spel wel meester blyven.
Gerontes mind hem van zyn Neeven wel het meest.
Krispyn, zyt gy het? Waar ben jy zo lang geweest?

V Y F D E T O O N E E L.

KRISPYN, LIZETTE.

KRISPYN.

'k **H**EB die Notaris, daar je my om hebt gezonden,
Door gansch Parys gezogt, en nergens t'huis gevonden.
Dat volk is, als ik nu bevind en ook wel hoor,
Al veeltys in de kroeg en weinig op 't kantoor.
Doch 'k heb aan 't huis belast, dat zy hem moeten zeggen,
Dat Heer Gerontes iets met hem wilde overleggen.

LIZETTE.

Maar weet jy wel waarom hy hier ontboden is?

KRISPYN.

't Zal om zyn testament te maaken zyn, na 'k gis.

LIZETTE.

o Neen, Krispyn, gansch niet: het zyn al and're zaaken.
't Is om zyn Huwelyks kontrakt te laaten maaken.

KRISPYN.

o! Ik geloof dat niet: wie zou dat krank gestel
Toch neemen tot haar Man?

LIZETTE.

Wie? Juffrouw Izabel.
Die hy, by Huwelyks kontrakt, zo veel gegeeven
Zou hebben dat uw Heer noch geen van al die Neeven,
Iets hadden, na zyn dood, te hoopen op zyn goed.
Nu is het glad spit af. En als ik 't zeggen moet,
Meent hy dat schoone geld, behalven twee legaten,
Aan Heer Erastes, zyn beminde Neef, te laaten.

KRIS-

KRISPYN.

Daar spreekt een Engel uit je mond. Ei laat ik jou
Daar op eens kussen, als myn lieve aanstaande Vrouw.

LIZETTE.

Zacht.

KRISPYN.

Laat me u, op 't sukkes, dat zulks toch mag gelukken,
Van vreuchde omhelzen en in beï myn bouten drukken.

LIZETTE.

Nu 't is genoeg, Krispyn.

KRISPYN.

Vergeef 't my, zo 'k misdoe.

Het is door blydschap, want ik ben, ik weet niet hoe.

LIZETTE.

Ik weet niet, of 't met ons wel zulk een vaart zal loopen.

KRISPYN.

Wat's dat? gy zyt dan niet veranderd, wil ik hoopen?

LIZETTE.

Dat weet ik niet, maar daar 's een and're zwaarigheid.

Hy zal, Krispyn, indien hy meent het geen hy zeid,

Zyn testament, of wel zyn uiterste begeeren,

Met twee legaten op het krachtigst klauzuleeren,

Voor twintig duizend pond.

KRISPYN.

Is 't mogelyk! laat zien,

Dat is... Dat is voor elk gelegateerde tien.

Dat al een bres in zyn nalaatenſchap zal maaken.

Lizette, zeg my eens; wat zyn dat toch voor ſnaaken?

LIZETTE.

Een Neef, en dan een Nicht, getrouwt aan een Baron.

Het ſchynt, dat hy van zyn gemoed niet krygen kon

Twee bloedverwanten, die zo na zyn, gansch te ontërven.

't Is ook niet vremd, wanneer men poogt geruſt te ſterven.

KRISPYN.

Waar woonen zy?

LIZETTE.

Dat weet ik niet, 't zyn Edelliën.
Gerontes heeft ze van zyn leeven nooit gezien,
Maar voor een week of drie een brief van hen gekreegen.
Waar over hy, na 'k zag, geen kleintje was verlegen.
Dewyl ze schreeven, dat zy, na een dag of tien,
Oom hoopten, in Parys, met goeje deeg te zien.

KRISPYN.

Dan zou Gerontes geen van beï die Vrinden kennen?

LIZETTE.

Gansch niet: hy weet niet of ze vet of mager bemaen.

KRISPYN.

Dat is ter eeren: nu zal ik hem wel een rad
Voor de oogen draaijen, en my zo toekaa'len, dat
Hy me ook niet kennen zal, en voorts een rol gaan spee-
len,

Dat geen van beiden in het erfgoed zullen deelen;
Maar dat de gansche brok zal voor Erastes zyn.

LIZETTE.

ô! Welk een schoone zaak was dat voor ons, Krispyn,
Zo gy den ouwen paai zo verre kond bepraaten,
Dat hy Erastes niet belaste met legaten.

KRISPYN.

Maar als myn aanslag nu eens wel gelukt, wat dan?
Ik vrees, dat jy me niet zult neemen tot uw Man,
Als jy die prys komt, na Gerontes dood, te sryken,
Maar als een poelsnip my dan na zult laten kyken.

LIZETTE.

Wat ben je ook wonderlyk! Hoe mag je nu zo staan?

KRISPYN.

Neen, ik wil positief nu weeten af, of aan?
En daar en boven zult ge my belooven moeten,
Dat je in der eeuwigheid by niemand uwe voeten,
Zult ondersteeken, als by my, uw Heer en Man.
Want na 'k aan uw gezicht en wezen merken kan,
Zult gy licht ook zyn, als al die Parysche vrouwen,
Die

Die door den bank wel van verandering wat houwen.

LIZETTE.

Dan slacht ik jou wat: want jy bent een sneukelaar,
En vry wat veel, na 'k hoor, al schuldig hier en daar.

KRISPYN.

Wat 's dat? Wy zien dat van Baronnen en Markiezen.

Z E S D E T O O N E E L.

GERONTES, ERASTES, LIZETTE:

D GERONTES, *houdende een brief in de hand.*
Aar's vry wat mosterzaad of kruid in, om te niezen;
Zy zullen aan de styl wel klaarlyk zien, wie 't geld,
En dat den inhoud door geen gek is opgesteld.
'k Wou wel eens zien, hoe zy zich daar op zullen houwen.

ERASTES.

Zo gy 't bestellen van den brief my durft betrouwen,
Zal ik de Moeder zelf die lev'ren in haar hand,
En u getrouwelyk raport doen, hoe 'k de stand,
Of kontenanse heb gevonden van het wezen,
En hooren wat zy daar op antwoord, na het leezen.

GERONTES.

Zou 'k u dat vergen, Neef?

ERASTES.

Hoe, Oom, wel waarom niet?

Ik ben bereid te doen al wat ge my gebied.

GERONTES.

Gy kunt haar mondeling, noch onder and're zaaken,
Ook zeggen, dat ze op my geen staat meer hoeft te maa-

ERASTES. (ken.

'k Begryp uw meening, Oom, en ga zo aanstonds heen.

GERONTES.

Gy zult my op het hoogst verplichten, en alleen
Myn Erfgenaam ook zyn; behalven twee legaten,
En dan Lizette ook iets, daar ik 't meen by te laten.

ZEVENDE TOONEEL.

GERONTES, LIZETTE.

GERONTES.
Lizette, 't is of ik op nieuw weêr adem fchep,
Sint ik dat edele besluit genomen heb.

LIZETTE.
'k Ben bly, dat jy hebt zulk een wys besluit genomen.
Maar 'k zie Kliftoriaan, uw Apoteker, komen.

ACHTSTE TOONEEL.

KLITORIAAN, GERONTES, LIZETTE.

GERONTES.
HA! ha! Kliftoriaan! Als ik u zie, myn vrind,
Is 't puur, of ik my in een friffer ftaat bevind.

KLITORIAAN, *wat nors.*
't Kan zyn dat gy zulks meent.

GERONTES.
Wat 's dit? Gy fchynt wat moeil'lyk.
KLITORIAAN.
Zou 'k niet? Daargy een zaak, op't allerhoogft verfoeij'-
Uw onderwinden wilt. (lyk,

GERONTES.
Hoe dat, myn lieve maat?
KLITORIAAN.
Een Man als gy! die in zyn lefte fchoenen gaat!
Ja wel, is 't mogelyk!

GERONTES.
Wat wilt gy daar meê zeggen?
KLITORIAAN.
Meent die noch in die ftaat een molen aan te leggen,
Daar hy een greintje flechts te maalen heeft?

GERONTES.
Waar gy van fpreken wilt. Maar toen gy 't ook left deed,
Ik weet
Hoe

Hoe oud waard gy toen wel ?

KLISTORIAAN.

'k Was ook al van die jaaren ;
 Maar nergens na zo zwak, noch 'k had geen gryze haaren ;
 Indien myn Vrouw, het welk de Hemel wil verhoën,
 My weêr te ontvallen kwam, zou ik het weder doen.
 'k Wil ook in krachten niet by u zyn vergeleeken :
 Gy hoeft en kucht en proest en kermt van veel gebreken,
 En kruipt hier langs de vloer gelyk een Bestevaâr :
 Daar ik zo fris ben als een Man van veertig jaar ;
 Met jicht nog podegra behebt. Ik heb voor deezen,
 In zeker oud Poëet, dit vaersje vaak geleezen.

Een oud Man die een vryster trouwt,

En baren gullen akker boud.

Indien zyn kracht zo verre strekt,

Dat by een vrucht by haar verwekt,

Dan is het dat men zeggen kan,

Hy maakt een Kind, maar breekt een Man.

Des kunt gy zien, als dat een Man van uwe jaaren,
 Met zulk een jongen Deern geenzins behoord te paaren :
 Dewyl by 't lichaam niet alleen verzwakt en krenkt,
 Maar met zyn eigen mes zich doodsteekt, eer hy 't denkt.

GERONTES.

(ren,

Gy spreekt geleerd: 'k zou my voor Dokter doen verklaa-
 De vyfel, stamper en klifteerspuit laten vaaren.

KLISTORIAAN.

Zou 'k Dokter worden, daar hoed my de Hemel voor.
 Het zyn meest Ezels; want ik ken ze door en door.
 Zy wilden korts my noch een Thezes defendeeren,
 Dat zelf de Apteker zyn pasjenten moest klifteeren;
 En waar toe zouden dan de jongens noodig zyn ?

LIZETTE.

Myn 's oordeels, was dat wel een onverstandig zwyn.
 De jongens hoeven daar geen bril by op te zetten.
 't Stryd met de reden en natuurelyke wetten.

28 KRISPYN, TESTAT: EN GELEGATEERDE

KLISTORIAAN.

'k Had ook myn winkel eer glad opgegeeten, als
My zulk een ftrik te laten werpen om den hals.

GERONTES.

Gy hebt wel groot gelyk, daar moeij'lyk om te wezen.
Maar wat misdoe ik u?

KLISTORIAAN.

Ik zou u graag geneezen,
Van al de kwaalen, die gy onderworpen zyt;
En hoopte, dat ik zulks ook doen zou, met 'er tyd.
Daar gy in tegendeel nu al myn weetenichappen
Verydeld en gaat naar een and're Waereld stappen.

GERONTES.

Nu, nu, Klifstoriaan.

KLISTORIAAN.

Weg, weg, je bent een gek.
Een dragma zout, dat ik uit polykretes trek,
Op 't fynst geraffineert en zuiver uitgewassen,
Zou u veel beter als een jonge Deerne paffen.

GERONTES.

Ik bid zo haastig niet.

KLISTORIAAN.

Daar by katolikom,
Rabarber, zeneblaân en balsemike gom.

GERONTES.

Ik ben.....

KLISTORIAAN.

'k Weet wat gy zyt. 't Lyd geen verschooning.
Een goê dekoktum, met een appozeem van honing
En drooge amand'len naar de kunst gekomponneert,
Dan om den and'ren dag daar op eens geklisteert,
Zou u zo schadelyk niet wezen als het trouwen.

LIZETTE.

Maar, Heer Klifstoriaan, hoe kunt gy u zo houwen?

KLISTORIAAN.

Daar heb ik reden toe.

LIZETTE.

Wy zyn 't met u akoort.

Hoor maar een weinig.

KLISTORIAAN.

Neen, ik hoor geen enkel woord.

LIZETTE.

Versta toch reden, Heer. Hoe ben je zo ongalyk?

NEGENDE TOONEEL.

GERONTES, LIZETTE.

W At brufft me 't hondäas? 'k Zou gelooven dat het
 Kan kyken in 't mortier. Dat hebje van dat goed:
 't Valt klein, maar vuil, en zeer laatdunkend van gemoed.

GERONTES.

Ik vrees, Lizette, dat hy nu zal achterblyven.

LIZETTE.

Dan heb ik noch een Neef, die u wel zal geryven,
 Die heeft al ruim zo veel ervarendheid, als hy.
 Daar 's in de Waereld kruid noch medifyn, die gy
 In overvloed niet zult in zyn boetike vinden:
 Ja, de akwavita zelf, zo heerlyk voor de winden.

GERONTES.

Ontbie die dan eens voort. 'k Ben schrikkelyk ontffelt.

LIZETTE.

't Is wel; maar 'k hoop, dat jy my ook gedenken zelt,
 Met een legaatje, by het fchikken van uw zaaken,
 Als jy Erastes komt tot Erfgenaam te maaken.

GERONTES.

'k Beloof het u; mits dat ge my ook voor myn dood
 Niets af zult vord'ren voor uw dienst, 't zy klein of groot.

Einde van het tweede Bedryf.

DERDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

GERONTES, LIZETTE.

Waar of Erastes blyft? Ik ben in groot verlangen,
Hoe mynen brief, by vrouw Argantes, is ontvangen.

LIZETTE.

ô! Stel u daar maar in gerust: dat zal wel gaan.
Myn 's oordeels hebt gy al zeer wyselyk gedaan,
Dat gy dat huwelyk hebt van de hand gewezen.

GERONTES.

De Apteker zaid, ik had een wisse dood te vreezen.
(Daar word geschelt, en Lizette doet open.)

TWEDE TOONEEL.

GERONTES, LIZETTE, KRISPYN, *gekleed
als een landjonker.*

Wel, wat geschel is dat? 't Is zeker onbeleeft,
Dat gy een zieke op zulk een wys vizite geeft.
„Maar hoe! zyt gy 't, Krispyn?

KRISPYN, *tegen Lizette.*

„Ja toch; maar jy moet zwygen.
Kan ik Gerontes wel een woord te spreek krygen?
Hy woond hier in dit huis, naar dat my is gezegt.

LIZETTE.

Dat 's waar, myn Heer. Daar is hy zelf, dus komt gy recht
Van pas.

KRISPYN.

Dat 's goed. Ha! 'k ben uw dienaar, Heer Gerontes,
Het schynt my toe als dat myn Heer noch vry gezond is.
't Is my voorwaar zeer lief. Daar is myn hand, ik zweer 't.
Ach!

Ach! dat ik u omhels!

GERONTES.

Zo gy me niet begeerd
Te wurgen, Heer, dan moet gy die beleiftheid ftaaken:

KRISPYN.

Dat ik u noch omhels!

GERONTES.

Wil toch een einde maaken
Van die fermoniën; 't verveeld my, in der daad.

KRISPYN.

Ik merk, myn Heer, dat gy geheel verwonderd ftaat,
En 't fchynt my toe, dat u de trekken van myn wezen,
Zyn onbekend, om dat ge my nooit zaagt voor deezen.

Myn Vader, in zyn tyd, was een ryk Edelman

In Normandye, en liet zich noemen Jonker Jan.

Hy heeft tet Vrouw g'had, uw Zuffter Leonore,

En uit dat Huwelyk, myn Heer, ben ik gebooren,

Omtrent vier maanden na dat het voltrokken was.

Myn Vader was misnoegd, om dat hy zig zo ras

Papaatje zag. Wanneer een vriend, in konfidenfy

Hem zei: dat zulks geheel was buiten konfekwenfy,

Wanneer een Vrouw zo vroeg verlofte van een kind,

Om dat die fekte in 't eerft zich vaak daar meê verzind;

Wyl zy de kennis der chronology ontbeeren,

Doch, wyl me uw Zuffter heeft gebaard, zou 'k kon-

kludeeren,

(Schoon 'k my de tyd, die zy my heeft gedragen, fchaam)

Als dat gy zyt myn Oom, en ik uw Erfgenaam.

GERONTES.

't Zy of gy zyt myn Neef, of niet, al uwe reden

Zyn vol van laftering en ongeregeldheden.

Myn Zuffter was, by elk, voor deugdelyk bekend.

KRISPYN.

't Zy zo. Maar maaken wy van dit verfchil een end.

Ik denk niet, Oom, dat gy van fins zyt lang te leeven,

32 KRISPYN, TESTAT: EN GELEGATEERDE

Want daar meê zoud ge my gansch geen genoegen gee-
Wyl ik uit Normandye, alleenig herwaarts kom, (ven:
Op hoope, dat ge my, in 't kort, een goede som,
Door uw aflyvigheid, zult komen na te laten.

LIZETTE.

Uw Neef, myn Heer, dunkt my, is ongeveer in 't praaten.

GERONTES.

Ik ben 'er van onttelt!

KRISPYN.

'k Hou my verzekerd, dat
Ik naar uw dood, myn Heer, een schrikkelyke schat
Zal vinden: want gy word van elk voor ryk versleten,
En voor een woek'raar, die zyn eigen drek zou vreeten,
Een schrok, een gierigaart, die zich zou, elk ten spot,
In 't openbaar, voor geld, doen geess'len op 't schavot.

GERONTES.

Zo ik myn armen kon, als in myn jonkheid, roeren,
Ik zweer dat ik u gauw die vuile bek zou snoeren.
Vertrek.

KRISPYN.

Niet voor dat ik uw heb ter aard besteld;
Op dat een ander niet gaat stryken met myn geld.

GERONTES.

'k Word dol!

KRISPYN, *tegen Lizette.*

Kom, meisje maat, wil me in een kamer leijen,
Al was 't in de uwe; ô ja, wy kunnen met ons beijen
Wel laggen op een bed. Gy zyt myn min wel waard:
'k Heb van myn leeven wel gespeeld met slechter kaart.

tegen Gerontes.

'k Bid, Oom, dat ge aan my wilt op rek'ning avanseeren,
Slechts duizend gulden: want, om my te diverteeren,
Terwyl ik op uw dood hier wacht, zo diend 'er poen
Te zyn: dus schiet ras kuit, of 'k zal 't u leeren doen.

GERONTES.

Dat 's eerst een droeskop; hoe raak ik daar van ontslagen?

L I.

LIZETTE.

Zeg, dat je in 't testament voor hem zult zorge dragen.

KRISPYN.

Zal 't lukken!

GERONTES.

Neeffe lief, 'k ben nu juist niet by kas.

't Is ook de pyn niet waard: myn leeven loopt toch ras

Ten einde: dus vertrek, en wil me niet meer plaagen;

Maar laat me in rust en vree toch eindigen myn dagen.

'k Zal u, by testament, doen erven een legaat.

KRISPYN.

't Is wel: doch onder die kondietfy, beste maat,

Dat gy in korte tyd bezeilen zult de haven

Des doods, of 'k zweer dat ik u leevend zal begraven.

Ik ga.

DERDE TOONEEL.

GERONTES, LIZETTE.

LIZETTE.

UW Neef die schynt een zeer wel leevend Heer.

GERONTES.

Zou hy myn Neef zyn, neen, ò neen, Lizette; ik zweer

Dat nooit myn Zuster zulk een monster bragt in 't leeven.

LIZETTE.

My dacht, ik zag nochtans een trek in 't aanzicht zweeven

Die u niet vreemd geleek.

GERONTES.

't Zy zo, ik laat dat daar,

Maar echter is 't een guit, dat blykt ons middagklaar.

LIZETTE.

Is dit het lievertje, myn Heer, dat naar uw sterven,

Uit uw nalaatenſchap, tien duizend pond zal erven?

GERONTES.

In 't minste niet, Lizette; ò neen, geen enk'le speld.

Hy zal zyn ving ren niet blaauw tellen aan myn geld.

C 5

Des,

34 KRISPYN, TESTAT: EN GELEGATEERDE
Des, zo hy zyne pot moet van myn erf'nis fineeren,
Zal hy heel magertjes, myn's oordeels, moeten teeren.

LIZETTE.

Je hebt gelyk, myn Heer; hy zou, in weinig tyd,
Al 't schoone geld, dat jy, door zuinigheid en vlyt,
By een vergaderd hebt, in overdaad verteeren.
Maar, na my dunkt, zie ik Erastes wederkeeren.

VIERDE TOONEEL.

GERONTES, ERASTES, LIZETTE.

GERONTES. (smart!
O! Neef, wat heb ik naar uw konst verlangd met
'k Heb daar een Neef gehad uit Normandye; ach! 't hart
Beeft my nog in het lyf. Ik zag van al myn leeven,
Nooit zulk een droeskop meer.

ERASTES.

Ik heb een woord zes zeven,
Met hem gesproken: want zo als ik in wou treên,
Liep hy my in de mond: hy heeft my ook de reên
Van zyne komst gezegt.

GERONTES.

Hoe hebt gy hem gevonden?

ERASTES.

Ruw, onbeschaaft en plomp, en los en ongebonden.

GERONTES.

Koezyn, 'k wou dat je hier maar by me waard geweest,
'k Meen, dat hy dan die taal niet had gevoerd, dien beeft!

LIZETTE.

En jy wout in faueur van zulk een guit testeeren!

GERONTES.

'k Heb my bedacht: het zou me op 't hoogste chagrineeren,
Dat zulk een hangebaft, na myn aflyvigheid,
De vruchten plukken zou van mynen arbeid.

tegen Erastes.

Maar, hoe zyt gy by Vrouw Argantes toch gevaaren?

ERAS-

ERASTES.

Heel wel, Oom: 'k zal u myn ontmoetinge openbaaren.
 In 't eerst, vertoonde zy zich zeer indifferent,
 En hield zich trots en fier; maar toen ik haar in 't end
 Verhaalde, dat gy van uw goed wout disponeeren,
 En my tot Erfgenaam daar van institueeren;
 Want gy had my geboôn, dat ik dat zeggen zou. ....

GERONTES.

ô Ja, Neef; en 't is myn intensy ook, vertrouw
 U op myn woord.

ERASTES.

Toen stont zy t'een'maal opgetogen,
 En heel verbaast, na 't schein. En ik was, ongeloogen,
 Niet min verwonderd, toen zy my tot antwoord gaf,
 Dat zy een Man die reets ging bukken naar zyn graf,
 Zeer gaarne wilde ontslaan, en haar toestemming geeven,
 Dat Izabel met my in 't Huwelyk mogt leeven.

GERONTES.

Wat hebt gy toch daar op geantwoord?

ERASTES.

'k Heb gezegt,
 Dat ik my, zonder uw konsent, nooit zou in d'Echt
 Begeeven; en my niet zo schielyk kon verbinden,
 Voor dat ik wist of Oom Gerontes 't goed zou vinden.

GERONTES.

Neef, laad zo vroeg niet op uw schouders zulk een last;
 Gy zyt noch jong.

ERASTES.

My dunkt het ook, Oom.

LIZETTE.

't Huwelyk past

De jonkheid beter als een Man van hooge jaaren,
 Des raade ik u, myn heer, daar maar meê voort te vaaren.

GERONTES.

Zwyg stil, Lizette, en moei u met het geen u raakt;
 Dewyl uw zot gefnap my 't hoeft maar moei'lyk maakt.

ERAS-

36 KRISPYN, TESTAT: EN GELEGATEERDE

ERASTES.

Lizette, zwyg: want Oom ontroert zich om uw reden.
De zieken dienen in het minst geen moeil'ykheden.

V Y F D E T O O N E E L.

GERONTES, ERASTES, LIZETTE,
EEN LAKEY.

LAKEY.

DAar is een Juffer, die heel diep is in den rouw,
Die u wel garen een vizite geeven wou:
Ze is, naar ze zeyd, uw Nicht. Zal zy maar binnen treden?

GERONTES.

δ Gansch'lyk niet: ik vreeze, en dat niet zonder reden,
Dat haar bezoek, zo wel als dat van mynen Neef,
My maar ontroeren zou.

ERASTES.

Maar, Oom, ik bid u geef
Haar toch voor 't minst gehoor: gy zyt het vriendschaps
Verplicht te doen. (wegen,
tegen Lizette. *tegen Gerontes.*

Ga, laat haar in.

Spreek haar niet tegen,
Schöon zy al 't een of 't aâr mogt zeggen dat u ftiet,
Bedwing u voor die tyd en acht haar zeggen niet.
Het is ook niet gezeid, dat al die van uw bloed zyn,
Juist zullen, als die Neef, dus raazend en verwoed zyn.

Z E S D E T O O N E E L.

GERONTES, ERASTES, LIZETTE, KRISPYN,
geklee'd als een Weduwe.

KRISPYN.

MYn Heer, ik bid u dat ge my verschoond, indien
U myn bezoek ontrufft: 'k verlangde om Oom te zien.
Een

OF DE ERFGENAAM DOOR LIST. 37

Een Oom die ik , voorwaar , met hart en ziel en zinnen ,
Veel meerder als my zelf , zo lang ik leef , zal minnen

GERONTES.

„ Dat lykt 'er na.

LIZETTE, *zacht tegen Erastes.*

Het is Krispyn.

ERASTES, *zacht tegen Lizette.*

't Is my bekend ,

Wy hebben , voor de deur , te saamen een moment
Gesproken.

GERONTES.

Uw bezoek kan my , op 't hoogst verëeren.

Geef Nicht een armstoel.

KRISPYN.

Oom , wil my , ekekuzeeren ,

Een arremstoel voor Oom ; een and're stoel is goed
Genoeg voor my.

GERONTES.

'k Beken , ze is destig opgevoed.

ERASTES.

Zy kent haar waereld , en weet zich zeer wel te dragen.
Ook is zy wel gemaakt.

KRISPYN.

Naar 't schynt , schept gy behaagen

Om my te foppen , Heer. Toen ik nog vryster was ,
Scheen ik niet laelyk ; 'k had een middeltje dat pas
Zo dik was als myn arm : maar 't is , door 't dikwils kraa-
men ,

Vry wat ontramponneert.

LIZETTE.

Gy zoud , voorwaar , beschaamen

Een jonge meid , zo fris zyt gy nog van postuur.

KRISPYN.

Den Huwelyken staat , heeft vry wat zoet en zuur.

Ik was al Weduw met myn eenentwintig jaaren ,

En had wel weder , zo 'k gewild had , kunnen paaren :

Want

38 KRISPYN, TESTAT: EN GELEGATEERDE
Want ik wierd weêr gevryd, kort na myn Egaas dood ;
Maar door 't flaag denken aan myn zaal'ge bedgenoot,
Heb ik befloten, flil te flyten myne dagen,
En de eerfte liefde met my in het grat te dragen.

ERASTES.

't Is beter dat ge in 't eind, u dat verlies begeeft,
Mevrouw: men trouwt een man niet langer als hy leeft.

GERONTES.

Uw Man heeft u, dewyl gy hem zo vroeg moest missen,
Niet zeer veel kind'ren nagelaaten, zou ik giflen ?

KRISPYN. (groot.

Niet meer als acht, myn Heer; en d'oudste is taamlyk
Doch twee jaar na 't verlies van mynen bedgenoot,
Heb ik nog eens gekraamt.

LIZETTE.

Voor my, ik moet bekennen,
Dat uwe Nichten in dat land vry vruchtbaar bennen.

GERONTES.

Maar, Nicht, ik bid u zeg my toch, om welke reên
Dat ge u van Maine hebt begeeven herwaarts heen ?

KRISPYN.

De reden zyn, eensdeels, om Oom eens te bezoeken:
Ten anderen, om dat men my niet zou verkloeken,
Omtrent een zwaar proces, 't geen ik hier voor den raad
Heb hangen: want indien m'er zelf geen acht op flaat,
Zo duurt het jaaren lang. Vast melken de Advokaaten
Uw beurs, wyl ze uw profes de tyd bevolen laaten.
Maar 't geen my tot dees reis wel 'tmeest bewoogen heeft,
Is, dat ik heb gehoord, dat ge als een lichtmis leeft,
Ja, als een dobbelaar en dronkaart, uwe dagen
In kroegen doorbrengt, en 's nachts gaat uit katerjagen.

GERONTES.

Die geen daar gy van fpreekt, zeg meent ge my daar meê.

KRISPYN.

Ja, u; en 't waar my leed, zo 'k u in 't minst misdeê.
Het geen ik zeg is waar.

GE-

GERONTES.

Wat moet ik niet al hooren!

ERASTES.

'k Bid, Oom, ontstel u niet.

KRISPYN.

Ook kwam my noch ter ooren,
Dat gy met uwe meid, al lang hebt geboeleert,
En zelfs twee kinderen daar by geprokureert.

LIZETTE.

Dat's lastertaal, en 't is een schurk, die zulk een logen,
Uit enk'le nydigheid, heeft uit zyn poot gezoogen.

GERONTES.

Ik raas van ongeduld! ô laster, nooit gehoord!

KRISPYN.

Op die geruchten, deê 'k uw Erfgenaam voort
By een vergad'ren, die, na rijpe delibraatsy
Bessoten, om my voort aan u, in deputaatsy,
Te zenden; om daar door aan u te doen verstaan;
Dat zy geresolveerd zyn, op dat gy voortaan,
Met rinkelrooijen, en gestadig deboosjeeren,
Heur midd'len, noch u zelf, niet meer zoud konsumceeren,
U, in het kort, steekind te maken.

GERONTES.

My, steekind

Te maaken!

KRISPYN.

Ja, op dat ge ook niet, op 't leest, verblind
Door spoorelooze min, met uwe meid gaat trouwen;
Tot merk'lyk nadeel van die op uw erf'nis bouwen.

GERONTES.

Het gaat te hoog. Ik zeg, ga aanstonds hier van daan,
Jou rechte voddemoêr, of 'k zal u leeren gaan.

KRISPYN.

Zo gy dat schelden, op uw maagschap, niet wil staaken,
Kunt gy gemak'lyk in een betehuis geraaken.

LIZETTE.

Myn Heer in 't betehuis!

KRIS:

40 KRISPYN, TESTAT: EN GELEGATEERDE

KRISPYN.

Zyt daar zo vreemd niet van;
Vermits men u ook wel naar 't spinhuis zenden kan.

LIZETTE.

Hoe, my naar 't spinhuis! my!

KRISPYN.

ô Ja, uw spoorloos leven,
Heeft redenen genoeg, dunkt my, daar toe gegeven.

ERASTES.

Ik moet eens zien, of 'k hier geen and're raad toe weet.
Ga aanstonds om de schout, Lizette.

KRISPYN.

Ik ben gereed
Hem af te wachten. Hoe! een mensch dus te affronteeren!
Zie voor u wat gy doet, ik zal het revensjeeren.
Ik ben geen diefeg, noch geen Hoer.

ERASTES.

Wy zullen zien
Wat daar van is; en of men eerelyke liên,
Op zulk een wys mag, in hun eigen huis, trakteeren.

tegen Gerontes.

Belieft het Oom zo lang in zyn vertrek te keeren,
Tot zy vertrokken is.

GERONTES.

Ja. 'k Ben door dit geval,
Zo zeer ontstelt, dat ik 't misschien besterven zal.

LIZETTE.

Wel zo, Juffrouw, je hebt u wonder wel gekweeten.
Men hoorde u braaf, met een stuk hout, de rug te meeten.

ZEVENDE TOONEEL.

ERASTES, KRISPYN.

W

KRISPYN.

At dunkt u, Heer, heb ik myn rol wel uitgevoerd?

ERASTES.

My dunkt gy hebt uw mond wat al te grof geroerd.

KRISPYN.

KRISPYN.

'k Heb 't alles om u dienst te doen, dus ondernomen.
 En, na 't my toefchynt, zal 't ook wel ter eere komen.
 Want Heer Gerontes schynt zo wel te zyn voldaan,
 Zo van zyn Nicht van Maine, als van zyn Neef van Kaan,
 Dat hy ze geen van beide een duit zal legateeren.
 Maar, Heer, 'k wou dat je my flus eens had zien ageeren,
 Toen 'k als een Edelman, heel kost'lyk gehambreert,
 Met een gepluimde hoed, de paruik g'akkomodeert,
 Naar de allernieuwste zwier, en met een lange degen,
 Myn rol hier speelde; ik wed dat jy had zin gekreegen,
 In myn manieren. Maar ik vind, recht uit gezeid,
 Dat my dit kleed geeft veel meer moed en dapperheid;
 En dat my dees samaar, voor allerlei gevaaren,
 Meer als het jonkers pak, kan dekken en bewaaren:
 Want als men is gekleed, gelyk een kavaljier,
 Dient men, om 't minste woord, te vechten met 't rapier,
 Of ieder een zal u maar voor een bloodaard houwen,
 En dat zyn kunsjes die ons, maar telaat, berouwen.

ERASTES.

Krispyn, zo d'aanflag wel, in alles, sukfedeert,
 En dat Gerontes my alleen institueert
 Tot zynen Erfgenaam, zult gy... maar welke reden,
 Lizette, doen u zo ontstelt toch herwaarts treden?

ACHTSTE TOONEEL.

ERASTES, LIZETTE, KRISPYN.

LIZETTE.

6 Onverwachte slag! ô droefheid, al te groot!

ERASTES.

Wat is 't, Lizette? spreek.

LIZETTE.

Och! Heer, uw Oom is dood!

ERASTES.

Kan 't moog'lyk zyn!

KRISPYN.

Hoe! zou Gerontes zyn gestorven?

D

ERAS-

42 KRISPYN, TESTAT: EN GELEGATEERDE

ERASTES.

Helaas! ik ben, voor al myn leevenstyd, bedurven!

LIZETTE.

Ik was naauw met hem in zyn kamer, of hy kreeg
Een overval, dat hy, van onmacht, nederzeeg;
En was voort zonder spraak, verstand enpols en krachten;
Als of 'er anders niet was als de dood te wachten.
Het geen ik in 't gevolg ook zag: want aanstonds brak
't Gezicht, en daar meê gaf hy d'allerlaaften snak.

ERASTES.

Ik ben vol wanhoop! Ach! de schrik, die ge Oom zo even
Hebt aangejaagd, heeft hem gewis gekoft zyn leeven.

KRISPYN.

Dat schut ik, Heer: want ik kan niet gebet'ren, dat
Uw Oom de zaaken heeft dus av'rechts opgevat.
't Was enkel op zyn goed gemunt, niet op zyn leeven.

ERASTES.

Laat ons de moed noch niet geheel verlooren geeven.

tegen Lizette.

't Is meer gebeurd, dat hy een slaauwte kreeg, ja zo,
Dat gy hem zelf al had, voor dood, geleid op 't stroo.

LIZETTE.

Ja, Heer, geloof me, hy zal nu niet weêr ontwaaken:
Want is hy noch niet dood, hy zal 't geen uur meer maa-

ERASTES.

(ken.

ô Hemel, ach! wat raad? Wat raad, in deeze elend,
Krispyn? Gerontes sterfd! en zonder testament!
Nu 'sal myn hoop, om ooit met Izabel te paaren,
Voorby. Wat droefheid kan myn droefheid evenaaren!

LIZETTE.

Het spyt my dat hy 't heeft zo schielyk afgeleid:
Want hy had me ook een klein legaatje toegezeid.

KRISPYN.

Dit onverwacht geval verdraait alle onze zaaken,
't Zal veel zyn zo wy hier met eeren door geraaken;
En echter moet dit werk stoutmoedig aangetaft:
Wyl op een harde kwast een scharpe beitel past.

Al-

OF DE ERFGENAAM DOOR LIST. 43

Allon, koerazy dan, myn Heer, flyp uwe zinnen,
Om, door een heldendaad, uw rampen te overwinnen.

ERASTES.

Wat kan ik doen? ik ben ten einde raad.

KRISPYN.

Je moet,

U, zonder uitstel, van het allerbeste goed,
Maar meester maaken. Zo van paarden, diamanten
Van obligaatfien, goud, zilver en kontanten
Ook dient Gerontes dood aan niemand noch bekend
Gemaakt, voor dat ons werk geleid is in 't siment.
Lizette, jy moet voort de deur in 't nachtslot sluiten,
Op dat ons toch, vooral, geen mensch verrast van buiten.

LIZETTE.

Laat dat maar op my staan.

KRISPYN, *tegen Erastes.*

Wyl u Gerontes dood

Dus heeft verrast, myn Heer, zo dient gy van de nood
Een deugd te maaken: want dat al dat schoone goedje
U zou ontgaan, dat staat 'er gansch niet in. Ook moetje
De wil hier voor de daad maar neemen: want, wanneer
Uw Oom tot morgen maar had mogen leeven, Heer,
Hy had, by testament, gemaakt, dat na zyn sterven,
Geen mensch als jy, een duit van hem had kunnen erven.
Des gaan we maar aan 't werk.

ERASTES.

Ik ben bevreesd, Krispyn...

KRISPYN.

Weg, met die vrees en volg myn raad.

ERASTES.

Als 't dan moet zyn;

Wel aan. 'k Weet toch niet hoe 'k me in dit geval zal
draagen,

Zoben ik, door verdriet en wanhoop, neêrgeflagen.

LIZETTE.

Wel, gaat dat zo? 'k Neem ook de wil dan voor de daad,
En 'k moffel meê wat weg, voor myn beloofd legaat.

Einde van het derde Bedryf.

VIERDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

ERASTES, KRISPYN.

ERASTES, *de briefetas van Gerontes in de hand hebbende.* (nen:

HElaas! Krispyn, 't is al vergeefs, wat we ook begin-
Want Oom Gerontes komt niet weder by zyn zinnen.
De medisyfynen doen in 't minste geen effekt:
Zo dat hy 't leeven niet tot morgen ochtent rekt.
En ik zal van zyn geld heel weinig profiteeren,
Dewyl hy van zyn goed niet meer kan disponneeren.

KRISPYN.

Ik heb altyd ook op een klein legaat gehoopt.

ERASTES.

Doch, hoe my ook 't fortuin in alles tegen loopt,
Dees twintig duizend pond, die 'k hier in myn macht heb,
En noch gelukkig van dees schipbreuk afgebracht heb,
Dat droevig oversicht, rukt niemand uit myn hand.
't Zyn, als gy ziet, Krispyn, all' renten op het land.

KRISPYN, *willende de brieven aannemen.*

Je weet dat ik altyd gedeelt heb in jou plaagen,
Des laat my ook de helfte in deeze uw droefheid dragen.

ERASTES.

Maar ach! Krispyn, 't geen gy hier in myn handen ziet,
Bedraagt het vierde deel noch van de waarde niet,
Die ik, by testament, van Oom had kunnen erven;
En 'k moet nu Izabel daar by, voor altyd, derven.
Het laatste smart my 't meest; wyl ik haar schoonheid meer,
Als al het geld en goed van dit Heeläl, waardeer.
Des zo 'k die schoone schat, voor eenwig moet begeeven,
Dan mis ik al de vreuchd en welluft van myn leeven.

KRISPYN.

'k Beken, jy hebt gelyk, uw rampen zyn zeer groot.

Maar

OF DE EREGENAAM DOOR LIST. 45

Maar ik weet gansch geen raad daar voor. Ach! wreede
dood! (ven,

Had gy uw komst maar slechts een uur of twee verschoo-

Dan waaren we ons verdriet en hartzeer heel te boven.

ERASTES.

Juist op het oogenblik, helaas! dat myn geluk

Geboren schein, vind ik my midden in den druk.

Nooit is u noch de moed, in tegenspoed bezweeken,

Krispyn, en zult ge, in dit geval, nu blyven steeken,

Daar al myn heil aan hangt. Bedenk eens, dat men daar

De grootste roem krygt, daar men loopt het grootst ge-

KRISPYN.

(vaar.

'k Had flus noch moed dit ongeluk te repareeren;

Maar 'k vind nu dat het is onmogelyk te keeren.

Zo't was te doen door 't een of 't ander testament (t end.

Aan kant te moss'len, 'k vond mijlchien noch raad in

Doch daar der geen is een te willen fabrišeeren,

Daar moet de drommel en zyn moer voor sukombeeren.

T W E E D E T O O N E E L.

ERASTES, LIZETTE, KRISPYN.

LIZETTE.

DAar's de Notaris met zyn Klerken. Wat zal ik
Hem zeggen Heer.

ERASTES.

Helaas! opieder oogenblik

Vermeerderd myn verdriet.

LIZETTE.

Zal ik hem hier doen komen?

ERASTES.

Ga, zeg hem,...

LIZETTE.

Wat, myn Heer?

ERASTES.

Maar heeft hy ook vernomen

D 3

Dat

46 KRISPYN, TESTAT: EN GELEGATEERDE

Dat Oom Gerontes reets heel buiten kennis is,
En al op sterven legt?

LIZETTE.

Noch niet, naar dat ik gis,

ERASTES.

Krispyn!

KRISPYN.

Myn Heer!

ERASTES.

Helaas!

KRISPYN.

Helaas!

ERASTES.

ô Bitt're plaagen!

Wat zal ik doen, Krispyn?

KRISPYN.

Al wat u zal behaagen.

ERASTES.

Zal ik hem wederom vertrekken doen, Krispyn?

KRISPYN.

Ik zien niet dat hy u van eenig nut kan zyn.

LIZETTE.

Zal ik hem dan ....

ERASTES.

Vertoef. Myn bloed verstyft in de ad'ren.

Helaas! Krispyn, my dunkt, ik voel myn sterfuur nad'ren.

KRISPYN.

Ik ook.

LIZETTE.

Ik meê. Voorwaar 't zou potsig zyn, dunkt my,
Dat we alle drie hier zo eens sturven op een ry.

KRISPYN.

Wagt, wagt, daar schiet me iets in... maar 't is te vreemd...
en echter... (flechter.

Zoet, als men 't eens... neen, dat konsept is noch veel
Indien het by geluk.... ik zie 't zo half en half....

Ha,

OF DE ERFGENAAM DOOR LIST. 47.

Ha, ha! daar heb ik 't... neen, dat 's ook maar luize zalf.

LIZETTE.

Loop, met uw luize zalf. Die fratsen my verveelen.

ERASTES.

Hebt gy wat goeds bedacht, zoo wil 't ons mede deelen.

LIZETTE.

Kom, myn Krispyntje lief! bedenk toch iets het geen
Ons red uit onze nood.

KRISPYN.

Wel, laat my dan met vreên;

Op dat ik, 't geen ik denk, ter deeg kan rekolleeren.

Voorzeker... maar indien... waarom niet? wie kan

LIZETTE. (t deeren?)

Maar, maak een eind van al dat prevelen. Dat is

Maar tyd verlooren. De Notaris, naar ik gis,

Word ongeduldig.

KRISPYN.

Wacht, daar schiet me een streek te binnen,

Geen mensch ter waereld kwam ooit fynder te verzinnen.

tegen Lizette.

Gy, die altyd zoo gauw wilt zyn van geest, men zal,

Wat gy, tot onze hulp, kunt doen in dit geval,

Eens zien.

LIZETTE.

Neem slechts een proef. Schoon ik wel wil gelooven,
Dat u, in fieltery, geen schepfel gaat te boven.

KRISPYN.

Stil, 'k word noch meer verlicht. Het wit daar ik naar
doel...

Ik ben .....

LIZETTE.

Wel nu?

KRISPYN.

Gezeten in een arremstoel....

LIZETTE.

Heel goed!

48 KRISPYN, TESTAT: EN GELEGATEERDE

KRISPYN.

Wil my, in myn verrukkinge, niet flooren.
Een witte slaapmuts op myn hoofd, die over de ooren...
De luiken toegedaan....

LIZETTE.

Dat 's wel bedacht, Krispyn.

KRISPYN.

Myn Heer, jy zult van daag Oom's Erfgenaam noch zyn.
Lizette, breng de rok, die menigmaal voor deezen,
Gerontes heeft gedient, waanneer hy ziek wou wezen,
En noch wat and're plunje.

LIZETTE.

Ik vlieg; en kom voort weer.

DERDE TOONEEL.

ERASTES, KRISPYN.

ERASTES.

Wat ben ik u verplicht! 'k Beloof u, op myn eer,
Dat ik, zo uwe list komt naar myn zin te slagen,
U zal bezorgen tot het einde van uw dagen:
Want als ik Erfgenaam, van Oom's nalaatenschap
Gemaakt word, dan raak ik op d'allerhoogsten trap
Van myn geluk; dan word de wellust van myn leeven,
De aanminnige Izabel, aan my tot Bruid gegeven.

KRISPYN.

Maar ondertusschen ryd een zek're ontsteltenis
My door de leden, die my heel ontruff. Gewis
Indien 't Gerecht dit wierd gewaar, kon dees kommedy,
Heel licht veranderen, vrees ik, in een tragedy.
Daar is geen gekken mede. 't Word krimineel bepleit,
Wanneer men iemands hand heeft na gekonterfeit.

ERASTES.

Uw vrees is buiten reën: want Oom, naar ik kan rek'nen,
Heeft in een halfe jaar zyn naam niet kunnen tek'nen,
Door een belemm'ring aan zyn rechter hand, Krispyn.
Zodat ge, omtrent dat punt, geheel geruff kunt zyn;

En

En zeggen dat gy niet kunt schryven.

KRISPYN.

Dat's ter eeren,

Nu zal ik 't werkje wel, ten goeden, dirigeeren.

En zo terstond een rol, in Heer Gerontes schyn,

Gaan speelen, daar je zeer van zult verwonderd zyn.

VIERDE TOONEEL.

ERASTES, KRISPYN, LIZETTE, met eenige
oude kleederen van Gerontes.

DLIZETTE, *de kleeren op de gront smytende.* (je
Aar heb je 't zootje. Dat's een vodde markt. Nu kun-
U, naar uw zin, Krispyn, bedienen van die plunje.

KRISPYN.

(tyd.

Sa, Heer, sla mede een handaan 't werk. Verzuim geen
Denk datje, in dit geval, nu myn Lakey eens zyt.

Allon, de nachtrok. Die mouw eerst. Gansch duizend
schanden!

Jelui bent, by me keel, wel drommels hard van handen.

Doe my de nachtdas om. Zacht Heer, je wurgt me. Hei!

Je speeld wel eens zo goed voor Heer, als voor Lakey.

Dus toegetakeld zou ik wel, in allen deelen,

De rol van de ingebeelde zieke kunnen speelen.

LIZETTE.

Jelykt Gerontes, in dees kleeren, net of hy

Het zelyver was, Krispyn.

KRISPYN.

Maar 'k denk niet, dat ik my

Stel in gevaar, om, door me in zyn habyt te steeken,

Besmet te worden van Gerontes zyn gebreken.

LIZETTE.

Weg, met die malle vrees, en wapen u met moed.

KRISPYN.

Voorwaar ik voel alrede ontstelt'nis in myn bloed.

En, zo de vreeze niet doet eenigflins lakseeren,

Zo heeft dees rok de kracht om iemand te purgeeren.

50 KRISPYN, TESTAT: EN GELEGATEERDE

LIZETTE.

'k Zal u dees mantel noch omhangen, voor de kou:
Myn Heer deê 't ook als hy de zieke speelen wou.

KRISPYN.

't Zal zo wel gaan, dunkt my. Ga heen, laat de Notaris
Maar binnen komen, wyl de baan volkomen klaar is.

LIZETTE.

Ik ga.

VYFDE TOONEEL.

ERASTES, KRISPYN.

ERASTES.

GEef, Hemel, dat dees aanflag, daar ik my,
Doornood, inwikk'len laat, tot myn geluk gedy.
Krispyn, gy moet u toch voor al voorzichtig draagen,
Op dat wy ons, in 't eind, dees aanflag niet beklaagen.
Ik hoor gerucht.

KRISPYN, *zich schielyk in den armsstoel smytende.*

Zyt maar geruft, daar 's geen gevaar

Altoos; ik kan myn rol van buiten op een haar.

ZESDE TOONEEL.

EEN NOTARIS, *twee Klerken*, ERASTES,
LIZETTE, KRISPYN.

N ERASTES, *tegen de Notaris.* (ontboden,
Nem hier uw plaats, myn Heer. Myn Oom heeft u
Om dat hy uwe hulp, in 't uiterst heeft van nooden.

KRISPYN.

Ja, Heer Notario, dat 's waar, en 'k ben verblyd
Te zien, dat gy noch zo gezond van lichaam zyt.
Ik wensfe ook noch zo fris te zyn, en van uw jaaren;
Dan had ik, voor als noch, de moeite kunnen spaaren,
Omtrent myn testament te maaken.

NOTARIS.

Hou slechts moed.

Gy

OF DE ERFGENAAM DOOR LIST. 51

Gy zult, schoon dat gy van uw natelaat'ne goed
Gedisponeert hebt, niet eer sterven, Heer Gerontes.
Men hoorde zulks te doen wanneer men noch gezond is.
't Ontlast het hart, myn Heer, en 't geeft den mensch een
groot

Genoegen, als hy is op d'oever van de dood.
Ja, die ontlasting kan zo veel verkwikking geeven,
Dat zy een zieke doet als wederom herleeven.

KRISPYN.

Ach! dat de Hemel me ook zo gunstig wezen wou.
Lizette sluit de deur.

NOTARIS.

Myn Heer, my dunkt het zou
Veel beeter voegen dat wy hier alleenig waren.

LIZETTE.

Ik zou myn Heer nochtans, in 't uiterste, niet garen
Verlaaten.

ERASTES.

Oom heeft daar omtrent maar te gebiën.

KRISPYN, *tegen de Notaris.*

't Mag in hun byzyn wel, om mynent wil, geschiën:
Ik ben op hunne trouw, gerust in allen deelen.

NOTARIS.

Het is zeer wel, myn Heer, wy volgen uw bevelen.
Ik zal het hoofd maar by provizy schryven: want
Die slenter is deurgaans toch al op eene trant.

Hy schryft en leest daar na.

Voor my Notarius Publikus, Kompareerde
Gerontes, wel by zyn verstand zynde, en begeerde,
Uit vrye wil, te disporreeren van zyn na
Telaat'ne goederen, als volgt: eksetera.

Spreekt tegen Krispyn.

Zeg my nu uwe wil en uiterste begeeren.

KRISPYN.

Men zal voor eerst, wil ik, myn schulden likwideeren,
En prompt voldoen.

ERAS-

52 KRISPYN, TESTAT: EN GELEGATEERDE

ERASTES.

'k Loof dat ze weinig zullen zyn.

KRISPYN.

Vier honderd gulden ben ik noch te kwaad, aan wyn,
In 't gulden vlies, hier naaft.

NOTARIS.

Zeer wel. Waar 's uw begeeren

Dat m' u begraven zal?

KRISPYN.

't Kan my niet differeeren.

Alleenig wil ik dat ik niet word allernaaft
Een Advokaat, of wel een Prokureur, geplaaft;
Uit vrees dat zy, gewoon op Aard steeds elk te plaagen,
Zich ook niet zouden, in het graf, met my verdraagen.

ERASTES.

'k Zal zorgen dat het al word naar Oom 's wil bestiert;
En dat uw uitvaart met veel staatsy word gevierd.

KRISPYN.

o Neen. Ik kom hier mede uitdruk'lyk te gebieden,
Dat myn Begravenis heel stemmig zal geschieden,
Met weinig omslag, Neef; dewyl men schrikken zou
Te sterfen, enkel om de kosten van den rouw.

NOTARIS.

Myn Heer, wie wilt gy tot uw Erfg' naam nomineeren?

KRISPYN.

Myn Neef Erastes, Heer, wil ik institueeren
Tot Erfgenaam van myn nalaatenschap; en 'k sluit
Myn and're vrinden, voor zo ver het nood zy, uit.
Inzonderheid wil ik dat zy geëkskludeert zyn,
Die buiten beens en in onëcht gefabriceert zyn.

LIZETTE.

Helaas! die redenen doorbooren my het hart.

ERASTES.

Ach! Oom, al 't geen ge my doet erven, kan de smart,
Die 'k voel, wanneer ik aan uw dood denk, niet verzetten.

KRIS-

KRISPYN.

Dan legateer ik noch, twee honderd pistoletten,
 Aan myne meid: doch wel met die voorwaarde, dat
 Ze met Erastes knecht zal trouwen, dat je 't vat;
 En anders niet.

LIZETTE.

Helaas! 'k Zal u niet overleeven;
 Want al myn leden, als ik aan uw dood denk, beeven.

KRISPYN.

'k Wil, Neef, dat gy aan haar, uit myn gereedste goed,
 Dit klein legaatje voort, in goude munt, voldoet.

ERASTES.

„Dien rekel is gezint om my een pots te speelen.

tegen Krispyn.

Ik denk, Oom, dat ge nu niet méér hebt te bevelen.

KRISPYN.

'k Heb noch een woord vyf, zes, te zeggen, mon Koezyn.
 Ik legateer noch aan Erastes knecht, Krispyn,
 Voor zyn getrouwe dienst, des jaars vyf honderd gulden.

ERASTES.

„Het gaat te hoog, en 't is voor my niet meer te dulden.

tegen Krispyn.

Myn Oom, gy zyt, na 'k gis, heel kwalyk onderrecht
 Van dien Krispyn; het is een ongehoorzaam Knecht,
 Een lompen schurk, onwaard een duit om van te leeven,
 Die ik vaak heb bedreigt een voet in 't gat te geeven.

KRISPYN.

'k Ben van het tegendeel verzekerd, en ik weet,
 Dat myn mildaadigheid, aan hem is wel besteed.
 En 'k meen hem, tot een duit, die som te legateeren,
 In spyt van al die zich daar tegen opposeeren.

ERASTES.

„Die Guit!

KRISPYN.

Vind gy de som te weinig; 't is noch tyd
 Hem meer te maaken, Neef.

ERAS-

ERASTES.

Gansch niet. My dunkt gy zyt,
Omtrent myn knecht, te mild. Hoe! zoo veel 's jaars aan

KRISPYN.

(rente?)

ô Ja, en ik begeer dat deezen testamente
Zal, buiten dat, van nul en geender waarde zyn.

ERASTES.

Maar, Oom!

KRISPYN.

Stel u geruſt, het is volkomen myn
Begeeren; des weêrſtref my niet, maar laat u raaden,
Of die neuswyzigheid, zou u wel kunnen ſchaden.

LIZETTE, tegen Erastes.

Myn Heer, zyt toch te vreên, eer dat je 't u beklaagt.

ERASTES.

„ 't Is wel dan.

tegen Krispyn.

Oom kan doen, al 't geene hem behaagt.

KRISPYN.

Heb ik niet iemand die 'k noch iets kan legateeren.

ERASTES.

„ Ik raas van ſpyt! Dien beeft!

NOTARIS.

Myn Heer, is uw begeeren

In alles nu voldaan?

KRISPYN.

Volkomen: want ik weet

Niet dat ik iemand heb daar 't meer is aan beſteed.

ERASTES.

„ 't Is tyd, indien 'er iets voor my zal overblyven.

NOTARIS.

Wanneer ge uw teſtament nu maar wilt onderſchryven,
Dan is het alles klaar.

KRISPYN.

Dat 's my onmoog'lyk: want

'k Ben, door een zinking, zo aan myne rechterhand
G'inkommodeert, dat ik, zelfs in ſekreete zaaken,

Niet

Niet zonder hulp, myn Heer, myn bokfen los kan maa-

NOTARIS. (ken.

Myn Heer verklaart zich dus, en ter prezenty van
Dees twee getuigen, dat hy gansch niet schryven kan.

KRISPYN.

o Ja.

NOTARIS.

't Is wel, men zal het op die wys passeeren.

KRISPYN.

Wat is het moeil'lyk van zyn goed te disponneeren.

't Zweet breekt 'er my van uit.

NOTARIS.

Gy hebt my nergens meer

In noodig, denk ik?

KRISPYN.

Neen. Maar ik verzoek, myn Heer,

Dat gy het testament slechts hier wilt laten blyven.

NOTARIS.

Ik zal u een kopy, aanstonds daar van doen schryven:

Want achtervollegens de wetten van het Land,

Mag ik het orgineel niet geeven uit myn hand.

KRISPYN.

Ei, zend ze my dan voort, gy zult my oblisjeeren.

NOTARIS.

Ik zal ze u brengen in een uur, 't zal niet mankeeren.

KRISPYN.

Als 't u belieft.

NOTARIS.

Ik blyf uw dienaar. Heer, tot flus.

KRISPYN.

Ik de uwe uit al myn hart, myn heer Notarius.

ZEVENDE TOONEEL.

ERASTES, KRISPYN.

KRISPYN, *zich ontkleedende.*

Heer, had je wel gedacht, dat ik, in allen deelen, In

In tyd van nood, myn rol zo naar de kunst kon speelen?
 Heb ik my, naar uw zin, gekomporteert, omtrent
 Het maaken van myn Heer uw Oom zyn testament?

ERASTES.

Zyt gy uitzinnig? Hoe! twee honderd pistoletten,
 Telegateeren aan myn Oom zyn meid, Lizette?

KRISPYN.

Mydunkt, voorwaar, dat ik het sober heb gesteld.

ERASTES.

Twee duizend gulden, zeg, is dat by u geen geld?

KRISPYN.

Voorzeker. Maar uw Oom, heeft haar nooit in zyn
 leeven,

Voor haare dienst, myn Heer, een kop're duit gegeven.
 Zy heeft alleen op hoop van een legaat gediend.

Ook was ze aan hem, misschien, wel eenigfins bevriend;

Dewyl uw Oom, schoon hy op 't lest wat impotent was;

In vroegertyd al vry wat familiaar gewent was

Met haar te leeven Zo dat ik, gelyk je licht

Kunt zien, dees dienst haar in konsjensy was verplicht.

ERASTES.

De rente, aan u gemaakt, is dan, by konsekwenfny,
 Naar ik vermoede, ook een effekt van uw konsjensy.

KRISPYN.

Je schynt in 't testament, waar by ik u alleen

Heb erfgenaam verklaard, maar passelyk te vreên.

Doch, daar 's niet aan verbeurd, is 't anders uw begeeren,

Ik zal 't op staande voet, myn Heer, mortifiseeren.

ERASTES.

Dat zal niet noodig zyn.

KRISPYN.

Het is noch niet te laat,

Om alles wederom te stellen in dien staat,

Gelyk uw Oom het heeft gelaaten: wil ik garen. ....

ERASTES.

De Hemel, hoop ik, dat my daar voor zal bewaaren.

KRIS-

KRISPYN.

Maar ik gevoel, myn Heer, een innerlyke finart,
En wroeging. Ach! 't leid my, zo zwaar als loot, op't hart.

ERASTES.

Maar gaan wy binnen. 't is, of 't my word ingegeeven,
Dat Oom Gerontes reets verlaaten heeft het leeyen.

ACHTSTE TOONEEL.

ERASTES, KRISPYN, LIZETTE.

LIZETTE, *zich in den armstoel zettende.*
A Ch! Hemel! Ach! wat raad?

ERASTES.

Spreek op, zeg wat u deerd.

LIZETTE.

Ik kan naauw spreken, zo ben ik verbouwercert.
Ik zwym!

KRISPYN.

Wat is 't?

LIZETTE, *schielyk opstaande.*

Ach! hou me vast.

KRISPYN.

Wat zal dit wezen?

LIZETTE.

Gerontes, Ach! ...

KRISPYN.

Wel nu?

LIZETTE.

Helaas! die is verreezen!

ERASTES.

Is 't moog'lyk! Hemel! Ach! is 't waar het geen gy zeid?

LIZETTE.

Ik had noch naauw'lyks de Notaris uitgeleid,
Of 'k hoorde, naar my dacht, in zyn vertrek iets leeven.
Ik trad, niet denkende of hy had den geestgegeeven,
De kamer in, alwaar hy op de rustbank zat,
Waar op ik, zeer ontstelt, voort koos het hazenpad.

KRISPYN.

Loop, jy hebt mis gezien.

E

LI-

58 KRISPYN, TESTAT: EN GELEGATEERDE

LIZETTE.

Gansch niet, met geen gedachten.

ERASTES.

Helaas! Krispyn!

KRISPYN.

Wie kon dit eenigfins verwachten!

LIZETTE.

Dat overval zal maar een flauwte zyn geweest,
't Is hem wel meer gebeurd.

ERASTES.

Ik heb het wel gevrees't!
t Fortuin fchept, naar het fchynt, zyn uiterfte bchaagen,
In onôphoud'lyk my te fling'ren en te plaagen.

LIZETTE.

Foei! 't is te fpytig, dat dit juist zo heeft gewilt;
Dewyl het varken op een oor na was gevild.

KRISPYN.

Ik geef het op, en meen my niet meer te eksponneeren,
Wyl myn projekten toch niet willen fukfedeeren.

ERASTES.

Flus waart geen held, maar als de minfte tegenspoed
U slechts bejegend, dan ontzinkt u voort den moed.
Keer weder tot uw zelf, Krispyn; fta niet te droomen.
Ik vlei my dat het noch wel zal ten beften komen.
't Zal ondertuffchen goed zyn dat ik Izabel,
Deeze obligaatfiën voor eerft, ter handen ftel,
Om haar te beter tot myn Haw'lyk te animeeren.
Gy diende midd'lerwyl Gerontes te obferveeren;
Op dat hy niets begin het geene ons fchaad'lyk zy.
Ik ga, en kom u in een oogenblik weêr by. *Erastes binnen.*

KRISPYN.

'k Heb my wel uitgeflooft; dat testamenten maaken,
Kon my gemakkelyk doen aan een galg geraaken.

LIZETTE.

Hoe of het dan zou gaan, denk ik, met myn legaat.

KRISPYN.

Kom, gaan wy, om te zien hoe't met Gerontes ftaat.

Einde van het vierde Bedryf.

VYFDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

MEV. ARGANTES, IZABELLE, ERASTES.

MEV: ARGANTES.
N neem my niet kwalyk, dat ik niet kan rezolveeren
 Aan u, in dit geval, uw bede te akkordeeren:
 Want zo 'k dees brievetas hêwaarde in myne macht,
 Dan zoude ik zekerlyk by ieder zyn verdacht,
 Als of ik heimelyk, 't geen gy hebt voorgenomen,
 Begunstigde; en dewyl uw Oom weêr is gekomen
 By zyne zinnen, zo zoude ik u raaden, Heer,
 Dat gy aan hem terstond dees rentebrieven weêr
 Ter handen stelde. ERASTES.

Ik weet, Mevrouw, dat uwe zinnen,
 Zich nimmer lieten door onêerlykheid verwinnen:
 Maar myne meeninge is geensins, te houden 't geen
 My noch niet toebehoord; maar ik verzoek alleen,
 Dat gy dees brieven slechts een tyd lang wilt bewaren,
 Of my de Hemel mogt een middel openbaaren
 Tot troost voor myne min; wyl myn behoudenis,
 Van 't Huw'lyk met uw kind, alleen afhangk'lyk is.
 En schoon ik al iets had in dit geval misdreeven,
 'k Zie myn vergiffenis, in haar gezigt geschreeven.

IZABELLE.

Dewyl myn Moeder reets ons Huwelyk dus veer
 Heeft toegestaan, zyn wy het al te boven, Heer:
 Want nimmer kon het goud myn oogen zo verblinden:
 Dat ik alleenig daar myn heil in dacht te vinden.
 En al het geen gy van uw Oom (recht uit gezeid)
 Kunt erven, heeft in 't minst niet voor uw min gepleit:
 Uw deugd alleen heeft my in wedermin ontfteeken.

ERASTES.

Wanneer gy my bemind, kan my niets meer ontbrecken.

MEV: ARGANTES.

Die woorden zyn zeer goed; maar als men is getrouwt,

60 KRISPYN, TESTAT: EN GELEGATEERDE

En geene middelen heeft tot zyn onderhoud,
Waar mede zal men zyn fatsoen dan maintineeren?

ERASTES.

Ik twyffel niet of ik zal Oom wel disponneeren,
Nu hy weêr is by zyn verstand, dat ik alleen,
Door hem word Erfgenaam verklaard, van al het geen
Hy zal ontruimen door de dood.

MEV: ARGANTES.

Maar ik zou vreezen,
Dat gy uw Oom daar toe nu geenfins zult beleezen;
Om dat gy u, terwyl hy van zich zelve was,
Stil meester hebt gemaakt van zyne briefetas.

ERASTES.

In tegendeel, zal zulks al veel kontribueeren,
Mevrouw, om hem in myn faueur te doen testeeren:
Want om dees brieven weêr te krygen, weet ik dat
Hy my zeer garen all' zal akkordeeren, wat
Ik zal verzoeken. Maar wat 's dit? Zeg, welke reden,
Krispyn, dat u, in zulk een haast doen herwaarts treden?

T W E E D E T O O N E E L.

MEV: ARGANTES, IZABELLE, ERASTES, KRISPYN.

KRISPYN.

IK kom u zeggen, dat uw Oom op staande voet
Zal hier zyn; zo datje op uw hoede wezen moet.

ERASTES.

Wy dienen ons voor eerst, dunkt my, noch uit zyn oogten
Te houden; des verzoek ik dat gy wilt gedoogen,
Dat ik u saamen breng in de and're zaal: wyl ik
Alleen voor d'eersten storm van zyne gramschap schrik.
Wy kunnen ons zo lang in 't naast vertrek begeeven,
Tot dat die donk're wolk zal zyn voorby gedreeven.

tegen Krispyn.

En gy zult ons terstond, wanneer het tyd zal zyn
Om in te treên, daar van verwittigen, Krispyn.

KRIS-

KRISPYN.

Uw laft, Heer, word door my in alles waargenomen.
De Hemel geef dat we eens uit deezen maalfroom ko-
(men.

DERDE TOONEEL.

GERONTES, LIZETTE, KRISPYN.

MYn flauwte is noch niet heel weêr over, naar ik
En myne harfens zyn, door deezen ftoot, zo fterk
Gefatigeert, dat zy geheel getroebeleert zyn.

LIZETTE.

Wy dachten niet dat jy het zoud geëchappeert zyn.

GERONTES.

Maar of die flauwte my lang by gebleeven is,
Lizette?

LIZETTE.

Niet zeer lang. Een uur of twee, na 'k gis.

Maar uwe ziekte kwam ons fchrikk'lyk te allarmeeren,
En deê hier alles zo het onderft boven keeren,
Dat ik 't niet zeggen durf, hoe 't hier is toegegaan:
Krispyn kan 't, als hy wil, in 't breede u doen verftaan.

KRISPYN.

Indien ik u, myn Heer, verhaalen zou, ter deegen,
Hoe 't zich, terwyl jy in die flauwte hebt gelegen,
Hier toegedragen heeft; met welk een naerftigheid,
En grooten yver ik hier heb gearrebeid,
Om uwe zaaken in goede ord're te befchryven, (ven.)
(Wyl je in die flauwte wel zeer licht had kunnen bly-
Je zoud verwonderd zyn om 't geen 'er is gefchied;
Maar of het naar uw zin zou zyn, dat weet ik niet.

GERONTES.

Maar, waar 's Eraftes? ik verlang naar hem.

KRISPYN.

'k Zou vreezen,

Dat hy, miffchien, niet meer zal in het leeven weezen.

GERONTES.

Wat zegt ge!

62 KRISPYN, TESTAT: EN GELEGATEERDE

KRISPYN.

Toen hy zag, dat uwe ziekte groot
Gevaar liep, ja, dat zy vermengt schieen met de dood,
Heeft hy zich, deezen slag niet kunnende verzetten,
Gesmeten.....

GERONTES.

In de graft?

KRISPYN.

't Geen ik niet kon beletten,
Op zyne rustbank, Heer; daar hy, dewyl hy meend
Dat je al gestorven zyt, noch uwe dood bewent.

GERONTES.

Ga, zeg uw Heer, dat ik ten naasten by al weder
Hersteld ben, en dat ik, dewyl hy my zo teder
Bemind, hem toonen wil, en moog'lyk nog van daag,
Krispyn, hoe zeer ik voor zyn welstand zorge draag.

KRISPYN.

Zeer wel, ik ga, en zal hem aanstonds herwaarts leiden,
Indien hy noch niet uit het leeven is gescheiden.

VIERDE TOONEEL.

GERONTES, LIZETTE.

GERONTES. (hoor,
Myn ziekte is van veel meer belang geweest, na 'k
Als ik geweeten heb.

LIZETTE.

Wy hebben u wel voor
Een uur al dood geacht.

GERONTES.

't Zal dan, voor alle zaaken,
Hoognoedig zyn dat ik myn testament ga maaken.
Is de Notaris hier geweest?

LIZETTE.

ô Ja, myn Heer.

GERONTES.

Ga heen, Lizette, en zeg hem dat hy aanstonds weêr
Moet

Moet komen, om voor my, myn testament te fchryven.

LIZETTE.

'k Heb hem verzogt, wyl hy niet langer konde blyven,
En ik noch hoopte dat gy weêr bekomen zoud,
Straks weêr te komen, 't geen hy zeide, zonder fout,
Te zullen doen.

GERONTES.

't Is wel, 't zal dan niet noodig wezen.

VYFDE TOONEEL.

GERONTES, ERASTES, LIZETTE, KRISPYN.

ERASTES. (zen.

ACh! kan het moog'lyk zyn, myn Oom! gy zyt verree-
De Hemel geeft my u, die 'k al heb dood geacht,
Dan weder; welk een vreuchd! en dat zo onverwacht!

GERONTES.

Ik ben het hoekje noch niet t'eenemaal te boven.
Schoon ik den Hemel moet, voor zyne goedheid, loven,
Om dat hy my noch die verpoozinge, op het punt
Van myn verſcheidinge, genaadiglyk vergunt,
Om van myn goederen te kunnen diſponneeren,
En u tot Erfgenaam daat van te inſtitueeren.

LIZETTE.

Ja, Heer, het is aan hem ook wonder wel beſteed.
Die jongman mind u meer als jy wel zelve weet:
Want zo jy had gezien hoe hy was neêrgeſlagen,
Wanneer het ſcheen dat jy woud eindigen uw dagen,
Jy zoud daar over zeer verwonderd zyn geweest.

KRISPYN.

En naaft myn Heer was ik daar van wel 't allermeest
Geraakt.

LIZETTE.

Ik heb het my ook na genoeg genomen.
Maar, na my dunkt, zie ik daar de Notaris komen.

KRISPYN.

» Dat hem de pikken ſchend, wie droes had zulks gedacht.

ZESDE TOONEEL.

NOTARIS, GERONTES, ERASTES, LIZETTE,
KRISPYN.

UW dienaar, Heer, 'k heb u al lang, met smart ge-
GERONTES. (wacht.
NOTARIS.

My dunkt, dat ge in een uur al krachtig g'avanseert zyt,
Ja dat ge van uw ziekte al haast gedecharsjeert zyt.
Ik heb 't u wel gezegd, dat gy op staande voet,
Als gy zoud hebben, van uw natelaat'ne goed,
Gedisponeert, zeer veel verlicht zoud zyn; wyl 't vast is,
Dat zich het lichchaam, als de geest van zorg ontlast is,
Veel beter vind.

GERONTES.

Dat is de waarheid, ik beken 't;

NOTARIS.

Ik breng u, volgens uw verzoek, het instrument
't Geen gy zo daadelyk voor my kwamt te passeren.

GERONTES.

Wat Instrument? Wat zal dit zyn?

NOTARIS.

't Geen ik, op uw begeeren,

Zo aanstonds heb gemaakt.

GERONTES.

Op myn begeeren; wat?

NOTARIS.

Uw Testament, myn Heer; ik kan niet denken dat
U zulks ontgaan kan zyn.

GERONTES.

'k Geloof gy zyt bezeten.

Heb ik myn testament gemaakt?

NOTARIS.

Ja, wel te weeten.

LIZETTE.

„Krispyn, 't hart klopt me in 't lyf.

KRIS-

KRISPYN.

„En 't myne beeft van schrik.

GERONTES.

Voorwaar gy mymert, Heer Notario, want ik
Heb u ontboden, om dat ik ben van intensy,
Om zulks te doen.

NOTARIS.

Gansch niet. Gy hebt, en in prezenfy,
Zo van myn Heer, als ook uw meid, van al het geen
Gy achterlaaten zult, 't is pas een uur geleên,
Gedisponneert, myn Heer: gelyk gy hen kunt vraagen.

ERASTES.

„Wat zeg ik best?

LIZETTE.

„Hoe zal ik my hier in gedraagen?

KRISPYN.

„'k Ben drommels in het naauw.

GERONTES.

Erastes was 'er by?

NOTARIS.

Ja, toch.

GERONTES.

'k Bid, Neef, zeg ons wat van de waarheid zy.

ERASTES.

Ach! Oom! laat ons toch van geen testamenten spreken:
Want elk een woord daar van schynt my door 't hart te

GERONTES.

(steeken.

Lizette, spreek.

LIZETTE.

Ach! ik kan me, over dat subjekt,

Niet uitten. Spreek, Krispyn.

KRISPYN.

Geen mensch kan zo perfekt,
Als ik, myn Heer, u daar van onderrechting geeven.

GERONTES.

Heb ik myn testament gemaakt?

66 KRISPYN, TESTAT: EN GELEGATEERDE

KRISPYN.

Ik heb, zo even,
Hier iemand, die u wel geleek, en ook omtrent
Zo was gekleed als jy, myn Heer, zyn testament
Wel hooren maaken, en van woord tot woord dikteeren;
Hoewel dat ik daarom geenfins zou willen zweeren
Dat jy het bent geweest; wyl missen mensch'lyk is.

NOTARIS.

Dat gy't geweest zyt, Heer, dat 's zeker en gewis,
En kan in 't allerminst geen tegenspraak verdraagen.

GERONTES.

Myn ziekte was my dan geheel naar 't hoofd geslagen;
Wyl ik in 't minste geen geheugen heb van al
Dat hier is omgegaan.

KRISPYN.

'k Loof dat ik 't u wel zal
Te binnen brengen. 't Is u, denk ik, niet vergeeten,
Dat jy zo even dees Notaris hebt doen weeten,
Dat hy terstond by u moest komen?

GERONTES.

Ganschlyk niet.

KRISPYN.

Dan moet je ook weeten van uw testament.

GERONTES.

Daar schiet

My niets van in. KRISPYN.

Dan zyt ge toen heel van uw zinnen
Beroofd geweest. Maar komt u dan ook niet te binnen,
Dat hier, zo daad'lyk, is uw Neef van Kaan geweest,
Als mede uw Nicht van Maine? En dat zy hier den beest
Braaf speelden?

GERONTES.

Ja.

KRISPYN.

En dat je, om zulks te revensjeeren,
Lizette en my, in plaats van hen woud legateeren?

GE-

OF DE ERFGENAAM DOOR LIST. 67

GERONTES.

'k Heb daar in 't minste geheugen van, Krispyn.

LIZETTE.

Voor al behoorde u dat gansch niet ontgaan te zyn.

KRISPYN.

Het is uw flauwte's schuld, myn Heer; dat's wis en zeker.

GERONTES.

Zou 't wel zo zyn?

LIZETTE.

Dan weet je ook niet, dat uw Apteker....

ERASTES.

Maar, waar toe diend toch al dat vraagen? Want gy hoord,
Dat Oom, schoon hy niet weet, dat hy een enkel woord
Heeft van zyn testament gezeid aan de Notaris,
Zeer wel gelooven wil, dat zulleks nochtans waar is;
Om dat het hem in zyn memory heeft gelchort.

GERONTES.

Het diend wel waar te zyn, wyl 't van u alle word
Zoo zeer bevestigd, met zo veel omstandigheden,
Dat ik my, daar omtrent, moet laten overreden.
Maar 'k bid u dat ge my den inhoud doet verstaan.

KRISPYN.

Wat is my 't hart bekneld. Nu komt het 'er op aan.

NOTARIS.

Als 't u belieft.

(Leest)

*Voor my Notaris kompareerde,
Myn Heer Gerontes, wel by kennis, en begeerde,
Uit overdenking dat hier niets bestendig is,
Maar al wat leefd, 't zy vroeg of laat, de dood gewis
Moet ondergaan....*

KRISPYN.

Helaas! een steene hart zou breeken!

LIZETTE.

Ik kan van droefheid en ontsteltenis niet spreken.

GERONTES.

Nu steurt ons niet; maar zyt te vreden: want de nood
Komt

68 KRISPYN, TESTAT: EN GELEGATEERDE
Komt noch niet aan den man. 'k ben immers noch niet
NOTARIS, *leest.* (dood.)

*En om die redenen, (zeg ik) was zyn begeeren,
Uit eigen vrye wil, by tyds te disponeeren,
Van 't geen hy, door de dood, ontruimen zal....*

KRISPYN. Ach! door
De dood ontruimen!

LIZETTE.

Door de dood!

NOTARIS. Geeft toch gehoor,
Of anderzins kan ik het testament niet leezen. (Leest)
Gelykerwys hy dan verklaard te doen by deezen.

GERONTES.

'k Verklaar dat my geen woord hier van te vooren staat.

KRISPYN.

't Komt van uw flauwte, Heer; dat 's zeker, in der daad.

NOTARIS, *leest.*

*Men zal voor eerst, wil ik, myn schulden likwideeren,
En prompt voldoen.* GERONTES.

Ik heb 'er geen, dat wil ik zweeren.

NOTARIS, *leest.*

*Vier honderd gulden ben ik noch te kwaad, aan wyne,
In 't gulden vlies, hier naast.*

GERONTES.

Het kan niet moog'lyk zyn,
Dat ik die zotterny aan u kwam te dikteeren.

NOTARIS, *leest.*

*En verder wil ik Neef Erasies nomineeren,
Tot Erfgenaam van myn nalatenschap, en 'k sluit
Myn and're vrinden, voor zo ver het nood zy, uit.
Inzonderheid wil ik dat zy geëkskludeert zyn,
Die buiten beens en in onecht gefabriceert zyn.*

GERONTES.

Hoe! buiten beens en in onëcht! is 't heel van 't mal,
Of ben je dol! maar 'k zweer dat ik my wreken zal,
Van deezen hoon.

KRIS-

KRISPYN.

Gy moet u daarom niet ontzetten :

’t Doet niets ter zaak.

NOTARIS, *leest.**Ik maak, twee honderd pistoletten**Aan myne meid; doch wel met die voorwaarde, dat
Ze met Erasstes knecht zal trouwen.*

LIZETTE.

Hemel! wat

Komt my al over!

GERONTES.

Hoe! wat zal my noch gebeuren?

Dat testament is vals, des kunt gy ’t maar verscheuren.

LIZETTE.

Hebt geen berouw van zulk een heilzaam werk, jy weet

Dat ik myn beste tyd heb in uw dienst besteed;

En ik heb niet daar ik kan, naar uw dood, van leeven.

GERONTES.

Als ’t honderd gulden was, dat zou ik noch wel geeven.

NOTARIS, *leest.**Ik legateer noch aan.....*

KRISPYN.

Nu geloof ik dat het myn

Perfoon zal gelden.

NOTARIS, *leest.**Aan Erasstes knecht, Krispyn.*

GERONTES.

Hoe! aan Erasstes knecht! Ik kan ’t niet langer dulden.

NOTARIS, *leest.**Voor zyn getrouwe dienst, des jaars vyf honderd gulden.*

KRISPYN.

Ik dank u duizendmaal. Voorwaar ’k had niet verwacht,

Dat ik zo rykelyk van u zou zyn bedacht.

GERONTES, *tegen de Notaris.*

Maar op wiens last hebt gy dit testament geschreeven?

Ik wil dat gy my daar van rekenschap zult geven.

Het

70 KRISPYN, TESTAT: EN GELEGATEERDE
Het is een guit die u dat schelmstuk heeft geraân.

NOTARIS.

Ik heb het alles op uw ordere gedaan.

GERONTES.

Dat 's vals gelogen. Hoe! ik moest volkomen buiten
Myn zinnen zyn, als ik aan zulk een guit der guiten,
Zou maaken zo veel rente. Als Neef Erastes had
Myn zin gedaan, zou hy hem lang een voet in 't gat
Gegeeven hebben.

KRISPYN.

Ei, laat dit zo eens passeeren;
Waar kunje 't geld toch naar uw dood toe emploijeeren?

GERONTES, *in zyne zakken voelende.*

Wat of dit wezen mag? Voorwaar my dunkt ik mis
Myn brieve tas; waar of die toch gebleven is?
Ik ben 'er van ontfelt!

ERASTES.

Hoe! Oom, is 't u vergeeten,
Dat gy zo daadelyk, my zelve hebt geheeten,
Dat ik die brengen zou aan 't huis van Izabel?

GERONTES.

Heb ik u dat belast, zeg, Neefje, weet je 't wel?

ERASTES.

ô Ja, voorzeker, Oom.

GERONTES.

't Gaat myn verstand te boven.

KRISPYN.

't Komt van uw flauwte.

GERONTES.

Al weêr myn flauwte; ik zou gelooven
Dat hier wat hapert: want de wagen gaat niet recht,
'k Wil, Neef, dat gy terstond, aan Izabelle zegt,
Dat zy de brieve tas, die 'k haar, door u, zo even
Heb toegezonden, zal gelieven weêr te geeven,
Dewyl ik toen niet wel by myne zinnen was.

OF DE ERFGENAAM DOOR LIST. 71
ZEVENDE *en laatste* TOONEEL.

GERONTES, MEV: ARGANTES, IZABELLE,
ERASTES, LIZETTE, KRISPYN, NOTARIS.

IZABELLE.

MAak u niet ongerust, hier is uw brievetas;
En in dien zelven staat, als ik ze heb gekreegen.

ERASTES.

Ik bid u, Oom, laat ik u nu daar toe beweegen,
Dat gy het testament laat blyven in dien staat,
Als 't reets is gepasseert.

GERONTES.

Neef, gy zyt, in der daad,
Niet wel bedacht. Hoe! zulk een som te legateeren,
Aan myne meid en aan uw knecht, het lykt wel scheeren.

LIZETTE.

Laat u vermurwen, Heer; ik heb het wel van doen:
De Hemel, hoop ik ik zal 't u dubbel weêr vergoên.

KRISPYN.

Ik zal 't u danken tot het einde van uw leeven.

GERONTES.

Als ik het wel bedenk, 'k hoef 'er niet van te geeven,
Zo lang ik leef.

ERASTES.

Ach, Oom! 'k bid dat gy 't testament
Volkomen approbeert, en dat ge my, omtrent
Myn liefde, ook gunstig zyt, met eind'lyk te gedoogen,
Dat ik met Izabel mag trouwen. 't Groot vermoogen
Van haar gezigt is u bekend. Ik zoude, indien
Ik niet en wist, dat gy van haar had afgezien,
Myn liefde, in geenendeele, u durven openbaaren.

MEV: ARGANTES.

Vind gy het goed, 'k sta toe dat zy te saamen paaren.

GERONTES.

'k Geef, daaromtrent myn woord geenins, voor en al eer,
Dat ik myn brievetas weêrom heb.

IZABELLE, *de brievetas aan Gerontes over geevende.*

Daar, myn Heer.
GE-

GERONTES.

Daar is niet uit, denk ik?

IZABELLE.

ô Neen.

GERONTES.

Wel zo dat waar is,

Dan deklaareer ik, in prezenty der Notaris,
 Dat ik het testament, in alles approveer,
 En ook dit Huwelyk volkomen konsenteer.

ERASTES.

Ach! Oom, hoe zal ik u myn dankbaarheid bewyzen!
 Dewyl ge myn geluk ten hoogsten top doet ryzen.
 Gymaakt me uw Erfgenaamen geeft uw stem met een,
 Dat ik met Izabel, in 't Huwelyk mag treên!

GERONTES.

Ik wensch u kind'ren in den Echt, die, naar uw sterven,
 In nedergaande lyn, uw goed'ren kunnen erven;
 Dan is 't niet noodig om daar van, by testament,
 Te disponneeren.

KRISPYN.

„Ach! die last is my bekend.

GERONTES.

En gy word niet ontrufft van Nichten of van Neeven,
 Die u, gelyk my is gebeurd, vizite geeven,
 En tormenteeren om te hebben een legaat.

KRISPYN.

Dewyl hier alles nu regt op zyn pooten staat,
 Lizette, zo laat ons nu ook van onze zaaken,
 En van dit Blyspel meê, maar voort een einde maaken,
 Daar is myn hand, ik neem u tot myn Huisvrouw an.

LIZETTE.

Fiat. Daar is de myne, ik neem u tot myn Man.

KRISPYN.

Ik dank den Hemel, dat dees webbe is afgeweeven.
 'k Heb een gevaarelyk, doch heilzaam werk bedreeven.
 Ik heb tot Erfgenaam myn Heer genomineert,
 En my een goede rente, en Bruid, gelegateert.

Einde van het vyfde en laatste Bedryf.

E

s,

n!

n,

en,

n,

n,

an,

en,

